

Posam. šte. Din 1,—
četrtkova in sobotna
številka Din 1.50

"TABOR", izhaja vsak dan, raz
nedej in praznikov, ob 18. u
datum naslednjega dne. S
mesečno po pošti D 12.50, za
zemstva D 20.50, dostavljen na d
Din 14,—, na izkaznice Din 12,—

"NARODNI LIST" (četrtkova šte
"Tabora") se naroča kot tednik
in stane mesečno 2 Din, četrt
letno 6 Din, polletno 12 Din,
celoletno 22.50 Din

Naročnina se plačuje vnaprej.

P. n.

Knjižnica liceja

Ljubljana

TABOR

(NARODNI LIST)

Posam. šte. Din 1,—
četrtkova in sobotna
številka Din 1.50

UREDNIŠTVO "Tabora" in "Na
rodnega lista" je v Mariboru, Jur
čičeva ulica 4, I. nadstropje. —
Telefon interurban šte. 276. —
Rokopisi se ne vračajo.

UPRAVA je v Jurčičevi ul. št. 4,
prilije desno. — Telefon št. 24.
SHS poštno-tele. račun za "Tabo
11.787, za "Narodni list" 12.883.

Na naročila brez denarja se ne
odira. Inzeratne cene po dogovoru.

Leto: IV. (II).

Maribor, četrtek 8. novembra 1923.

Štev: 253 (45).

Pogubna gospodarska politika sedajne vlade.

Maribor, 7. novembra.

Vedno globlje se pogreza po sedajno
radikalno vlado naše gospodarsko živ
ljenje. S pomočjo slovenskih klerikalcev
so se pred pol letom polastili vodstva
države ljudje, ki bi bili morda sposobni
voditi upravo kake navadne občine, ne
pa cele velike 12-milijonske države,
ljudje brez vsakega širšega obzorja,
ljudje, ki zlasti v gospodarskem pogle
du ne vidijo čez zidove Beograda. Ne
zadovoljstvo naroda raste od dne do dne,
ne le pri nas v Sloveniji in na Hrvat
skem, ampak tudi v Srbiji sami.

Neznosno zvišanje davčnih bremen,
zlasti zemljarine in dohodnine, je le
majhna postavka v tem ogromnem kom
pleksu zgrešene gospodarske politike
sedajne vlade. Odmera invalidskega davka,
ki se vrši po navodilih sedajne vlade,
je naravnost protizakonita. Uvedba ku
pna ali tlake za gradnje in poprave
cest je za naše kraje istotako nezakonita,
ker se pri nas v to svrhu pobirajo o
krajine in občinske doklade. Izplačilo
20 odstotnih odtegljajev ob priliki za
menjave kronskih novčanic za nove di
narske je bilo zajamčeno v finančnem
zakonu za leto 1923-24, v kljub temu pa
ima radikalni finančni minister dr.
Malo, da se postavlja v nasprotje z
zakonom in izjavlja, da sedajna vlada
le 20% ne bo izplačala. Tako govori
mož, ki bi moral biti prvi čuvaj zakona.

Naša industrija propada. Z never
jetno lahkomišelnostjo se igrajo odločil
ni činitelji s to važno panogo našega
gospodarskega življenja. Načelnik mi
nistristva trgovine g. Savič ne le v Beo
gradu izjavlja na vsa usta, da v našo
Slovenijo ne spada industrija, ampak je
to svojo nesmiselno trditev ponovil celo
na letošnji razstavi v Mariboru. Nared
ba njegovega ministristva, da se smejo
industrije ustanavljati samo s predhod
nim dovoljenjem ministra, ne pomeni
nič drugega nego to, da hočejo gospodje
v Beogradu čim največ industrije one
mogčimi v naših krajih in jo prenesti
v južne kraje. Zahteva ministristva, da
mora poleg drugih imeti delniška druž
ba "Elektrarna Fala" sedež v Beogradu,
se istotako plod sebične gospodarske
politike radikalne beogradske klike, sa
mo da se koncentrirajo vsa davčna moč
velikih podjetij v središču države.

Naše vinogradništvo v Sloveniji hi
ra. Ze pri zadnjih trgovinskih pogaja
njah z Avstrijo so naši zlasti slovenski
gospodarski krogi opozarjali na to, da
se naše vinogradništvo globoko intere
sira na izvoz vina v Avstrijo, ter so
zahtevali, da se dosežejo od Avstrije
enake in druge uvozne ugodnosti. Tu
je dvignili naši vinogradniki svoj glas.
Ostoj našega vinogradništva je v ne
varnosti. Sedaj so nova trgovska poga
janja z Avstrijo na vidiku, vlada pa je
lucenovala v našo delegacijo tri Srbijan
ce iz Slovenije, ki je na tej pogodbi naj
bolj interesirana, pa niti enega strokov
njaka.

Mnogo naših denarnih zavodov ima v
Avstriji še terjatve. Sklenila se je z
Avstrijo konvencija, da nam plačajo
dinarjev za 10 predvojnih kron 8 naših
dinarjev. Mnogi naši denarni zavodi bo
zlasti rakom žvižgat, ako se to izvede.
Zlasti posojilnice v krajih, kjer vlada
posojilnice in kjer je letos povrh še toča
opravila svoj posel. A naše vlade vse to
ne skrbi. Nje ne skrbi tisočere nesrečne

Bolgarska sprejela vse naše zahteve.

Beograd, 7. novembra. (Izv.) Mini
ster zunanjih zadev dr. Ninčić je sprejel
danes obširno šifrirano depešo od naše
ga poslanika v Sofiji, g. Rakića. Kakor
doznava Vaš dopisnik, je bolgarska vla
da pristala na vse zahteve, navedene v
noti naše vlade glede atentata na našega
vojaškega atašeeja. Točke 1. 2. in 3. se iz
vedejo tekom današnjega dne po slede
čem redu: Ob 9. uri poseti bolgarski voj
ni minister ranjenega vojaškega atašeeja
polkovnika Krstića in mu osebno izrazi
svoje obžalovanje nad dogodkom. Ob 11.
uri bo izkazal oddelek vojaštva, odgo
varjač v notni stavljenim zahtev
vam, z zastavo na čelu, vse vojaške časti

naši državni zastavi pred našimi poslan
štvom v Sofiji. Ob istem času se bo tudi
ministri predsednik Cankov, opravičil
radi dogodka pri predstavniku naše drža
ve, poslaniku g. Rakiću. — O izvršitvi še
do 13. ure ni dospel poročilo v Beograd.

Beograd, 7. novembra. (Izv.) Danes
ob 10. uri dopoldne je dospel v Beograd
uradno poročilo bolgarskega dopisnega
urada, ki pravi, da je bolgarska vlada
sprejela v celoti zahteve naše vlade. —
Sinoči ob 18. uri je bolgarski zunanji mi
nister posetil našega poslanika v Sofiji
ter mu oficijelno sporočil, da je bolgar
ska vlada pristala na vse točke note ju
goslovske vlade.

Obljube novega koroškega deželnega pred sednika Slovencem.

Celovec, 6. novembra. Danes se je
sestal novi koroški deželni zbor. Za
predsednika je bil izvoljen Velenemec
dr. Fattinger. Za deželnega glavarja je
bil izvoljen Landbundovec Vincenc
Schumy, ki je v svoji izjavi povdarjal,
naj bi uradi in posamezniki omilili na

rodnostni boj, ker je le na podlagi spo
razuma obeh narodov mogoč skupni na
predek. Naravno je, — je dejal — da
zakonodaja in uprava ne bošta Sloven
cev obravnavati drugače kot Nemcev v
deželi, ako stoje Slovenci na stališču
danih razmer in priznajo enotnost dežele.

Francija proti spremembi vladne oblike na Grškem.

Beograd, 7. novembra. Vaš dopis
nik poroča iz Aten, da je francoska vlada
po svojem poslaniku izročila po grški
vladi noto, v kateri opozarja na to, da bi
sprememba vladavine v Grčiji v seda
njem položaju imela lahko dalekosežne

posledice za Grčijo. Francija želi, da za
enkrat ne pride do nikakih izprememb,
temveč priporoča predvsem gospodarsko
konsolidacijo države in povratek k nor
malnemu gospodarskemu življenju.

Češkoslovaška narodna skupščina odobrila politiko dr. Beneša.

Praga, 6. novembra. Na današnji
parlamentarni seji se je nadaljevala in
končala debata o ekspezuju zunanjeja mi
nistra. Govoril je tudi poslanec in bivši
ministri predsednik dr. Kramář, ki
se je zelo zavzemal za francosko politiko
in trdil, da se je Nemčija namenoma ho
tela izogniti plačevanju reparacij, zato

pa je sama zakrivila sedanje stanje. Če
bi prišlo do konflikta med Francijo in
Nemčijo, ne bi Češkoslovaška niti za tre
nutek razmišljevala, na katero stran naj
stopi. Končno je bil dr. Benešev ekspej
sprejet z glasovi koalicije proti glasov
vom združenih Nemcev, slovaške ljudske
stranke in komunistov.

NASTOP NOVEGA JUGOSLOVEN SKEGA POSLANIKA V PRAGI.

Praga, 7. novembra. Predsednik
češkoslovaške republike Mašaryk bo
sprejel jutri ob 8. uri zjutraj novega ju
goslovskega poslanika, g. Ljubo Ne
šića v nastopni avdijenci, tekom katere
mu bo ta izročil svoja poverljiva pisma.

ZA ZAŠČITO ČEŠKOSLOVAŠKIH DRŽAVLJANOV V JUGOSLAVIJI.

Praga, 7. novembra. »Pravo Lidu«
ostro piše proti odredbi jugoslovskega
trgovinskega ministra glede odpuščenja
inozemcev, zaposlenih pri jugoslovske
industrijskih in trgovskih podjetjih. O
pozarja vlado, da je med temi največ
Čehov, ki so kot strokovnjaki Jugosla
viji potrebni, dočim bi doma pomnože
vali brezposelnost. Poziva vlado, naj
podvzame pri jugoslovske vladi pri
merne korake v zaščito češkoslovaških
državljanov.

SPORAZUM MED VLADO in STAV KUJOČIMI NA POLJSKEM.

Varšava, 6. novembra. Danes je bil
sklenjen sporazum med vlado in stavku
jočimi in sicer v tem smislu, da se likvi
dira v pondeljek napovedana splošna
stajka kakor tudi nekaj dni trajajoča

stavka železničarjev in poštinih uslužben
cev.

ROPANJE IN DEMONSTRACIJE V BERLINU.

Berlin, 7. novembra. Ropanja so se
včeraj po vsem mestu nadaljevala. Izro
panih je bilo samo tekom včerajšnjega
dne več kot 100 trgovin. V večernih urah
je prišlo v središču mesta do spopadov
med izredniki in varnostno stražo. Dve
osebi sta bili pri tem ubiti in več ranjenih.
Tudi tekom današnjega dopoldne so se
zbirali demonstranti na več krajih, ven
dar pa jih je policija vedno pravočasno
razgnala, tako, da ni prišlo do večjih iz
gredov. Le krog poldneva so vdri izred
niki v Charlottenburgu v več trgovin
ter jih začeli ropati. Policija jih je po
kratkem boju razgnala. V mestu vlada
veliko razburjenje.

Berlin, 6. novembra. Tudi tekom da
našnjega dne so se vršila številna zho
rovanja. Na mnogih mestih so brezpo
selni vlomili v trgovine in jih oplenili.
Tekom današnjega dne je policija zaprla
214 oseb, ki so se udeležile demonstracij
in plenjenja.

BORZA.

Curij, 7. nov. (Izv.) Sklepni tečaji.
Pariz 32.35, Beograd 6.50, London 25.11,
Praga 16.43, Milan 25.05, Newyork 562.50,
Dunaj 0.007925, žig. krome 0.00795.

rodbine, ne skrbi je polom nešteti
kmečkih gospodarstev. Šest milijonov
bi bilo potrebnih, da se to posojilnica
rešijo, a za to vlada nima sredstev, ima
pa sredstva za to, da da Pašiču eno mi
liardo za podpiranje radikalije pri vo
litvah.

Nevzdržno drvim v gospodarski po
lom. Zastopstvo slovenskega naroda,
katero tvorijo danes skoro izključno kle
rikalni poslanci, pa dela politiko krvavih
kupčij z radikali in jim pušča prosto ro
ko. Vse klerikalno vpitje po časopisju
proti vladi in centralizmu je humbug,
je prevara ljudstva. Kadar jim radikali
ci vržejo drobtino s svoje mize, pa zleze
po pod klop in pošljejo k važnim glasov
vanjem v skupščini od 21 samo 5 po
slancev. Odgovornost klerikalizma se ve
ča od dne do dne. In gospodje klerikalni
mogote se naj nič ne tolažijo z zaupnico
svojih 1000 mož, ki so jih v nedeljo zblo
nali v Ljubljano. To je komaj ena sto
tinka vseh glasov, ki so jih dobili pri
zadnjih volitvah. In še teh je bila polo
vica duhovnikov. Ljudstvo pa bo sodilo
drugače — in tem hujše, čim bolj se bo
vsled nesrečne gospodarske politike ra
dikalcev s tiho podporo naših klerikalcev
pogrezalo v bedo in obup.

Politične vesti.

* Odstop velikega župana dr. Lukana
v Ljubljani. Na drugem mestu poroča
mo o mučnem incidentu v ljubljanskem
barn, katerega sodeženec je bil dr.
Lukan, ljubljanski veliki župan. Drugi
dan na to je dr. Lukan prosil brzojavno
za vpokojitev in takoj izročil pose
krajinske uprave dvornemu svetniku
Kremensku. Kdo bo imenovan za nasled
nika, se še ne ve. Govori se o dr. Ploju
o dr. Staretu. Stefanovičev kandidat pa
je baje njegov svak mariborski odvet
nik dr. Ravnik. Imenovanje najbrž ne bo
kmalu izvršeno. »Jutrarnje Novosti« vedo
celo poročati, da notranji minister Vu
jičić ne bo sprejel ostavke dr. Lukana.

* Zveza narodov noče o Radicu nič
vedeti. Te dni se je mudil v Beogradu
ravnatelj političnega oddelka Zveze na
rodov Mantoux. Pri sprejemu novinar
jev ga je nek beograjski novinar vpra
šal, kdaj pride na vrsto Radiceva spo
menica, ki jih je že toliko poslal na vse
strani sveta. Mantoux je odvrnil, da
Zveza narodov Radica ne smatra kot za
stopnika kake narodne manjšine, ampak
za predstavnika politične stranke in se
zato z njim in njegovimi prošnjami ne
more in noče pečati.

* Stinnes in nezavisna Ruhrska repu
blika. Dunajski »Abend« doznava iz do
bro poučenega vira, da pripravljajo
Stinnes in njegovi tovariši proklamaci
jo neodvisne Ruhrske republike. O tem
se je razpravljalo tudi pri pogajanjih
med francosko vlado in Stinnesom ter
obsega doseženi sporazum tudi določbe o
ruhrske republike, v kateri bi Stinnes
sam imenoval prvo vlado. Bržkone bi bil
on sam prvi predsednik te republike.

* Širjenje republikanskega gibanja
na Grškem. Iz Aten poročajo: Gibanje
republikancev zavzema vedno večji ob
seg. Številni kraji zahtevajo proklama
cijo republike. Grška republika v resni
ci pravzaprav že obstoja in je le še vpra
šanje časa, ko bo tudi formalno prokla
mirana.

* Zmaga delavske stranke v Londo
nu. Pri dopolnilnih občinskih volitvah v
Londonu je odnesla delavska stranka
odločilno zmago. Konservativci so izgu
bili 47, dobili 30 občin, liberalci so dobili
12, izgubili 35 občin, dočim je delavska
stranka dobila 110 občin, izgubila pa 41.

Dnevna kronika.

— Petdesetletnica rojstva obhaja dne 12. in višji šolski nadzornik in dvorni svetnik g. Engelbert Gangl v Ljubljani, množ dela in ustvarjanja, kakor ga imenuje »Učiteljski tovariš« v svoji slavnosti, Gangl posvečen številki, pesnik in pisatelj, narodni in politični delavec, Sokol z dušo in telesom, stanovski organizator in idealen odgojitelj mladine, to je s kratkimi besedami povedano Engelbert Gangl. Pridružujemo se s polnim srcem njegovim častilcem ter mu ključemo še na dolga leta!

— O mučnem incidentu v ljubljanskem baru Emona poročajo ljubljanski listi. Tam so sedeli skupaj veliki radikali dr. Lukan, Souvan in trgovec Franké. Slednji je naenkrat začel peti nemške kuplete. Dr. Cirman ga je opozoril, da kot sokolski funkcionar tega ne bi smel. Prišlo je do prepira, tekoma katerega je baje dr. Lukan vrzel čašo vina v dr. Cirmana. Nato je vdrta v bar polibija in aretirala — dr. Cirmana. Veliki župan dr. Lukan pa je — prošil za vpo-kojitev. Krasno se razvija naša slovenska radikalija!

— Šolske maše za mladino ljudskih in meščanskih šol. V smislu svoječasne sklepa višjega šolskega sveta odpadejo šolske maše za mladino ljudskih in meščanskih šol v času od 1. novembra do konca februarja. Pač pa se priporoča starišem, naj pošljejo otroke k nedelj-skim mašam, seveda pod primernim nadzorstvom.

— Nošnja društvenih znakov za dija-ke. Ministrstvo prosvete je izdalo na-redbo, s katero prepoveduje vsem dija-kom srednjih šol nošenje društvenih zna-kov. Edina izjema so sokolski znaki, ki jih smejo nositi oni dijaki, ki so člani sokolskih društev.

— Amnestija vojakov. Ukazom S broj 9211 od 21. oktobra t. l. so oproščena in po-zabljena vsa krivična dejanja samovolj-nega oddaljenja, begstva in dogovorje-nega begstva iz vojske vseh onih podofi-birjev, kaplarov in redovov naše vojske, koji so ta dejanja zakrivali v času od 8. junija 1922 do 21. oktobra 1923, pa se sa-mi vrnilo oziroma se bodo vrnilo v svoje Komande ali se bodo sami prijavili vo-jaske ali civilnim oblastim radi odpo-štovanja k Komandi najkasneje do 21. januarja 1924. O tem se obvesti občin-stvo, da zainteresirani (n. p. roditelji, sorodniki, znanci in župani) priobčijo ta ukaz o amnestiji vsem takim beguncem, ter iste pozovejo, da se naj sami prija-vijo do 21. januarja oblastim, ker je to v njihovem lastnem interesu.

— Državni kmetijski šoli pri Sv. Ju-riju ob j. ž. se je oglasilo za sprejem v prihodnji 11-mesečni tečaj dosedaj samo 18 prosilcev. Ker je prostora za 28 u-bencev, se sprejemajo prošnje še naprej.

— Otvoritev železn. prometa Bakar-Brajdi. V nedeljo se je mudila na Su-kaku posebna komisija železniških stro-kovnjakov, v kateri so tudi načelniki železniških direkcij v Zagrebu in Beo-

gradu. Komisija je pregledala železniško postajo na Brajdici ter vso progo. Po zatrdilu komisije je proga za otvoritev prometa popolnoma pripravna ter bo stavila komisija vladi predlog, naj se promet na tej progi čimprej otvori.

— Redek lovski plen. V revirju prof. Fr. Mravljaka pri Sv. Antonu na Poh. se je vršil pretečeno nedeljo lov na sree. Naenkrat zasledijo psi čredo štirih div-jih koz, ki so se v ne baš visokem terenu že precej udomačile. Vodja, nad 40 kg težek divji kozel je padel; srečni lovec je bil Ivan Vamlek, posest. sin pri Sv. An-tonu. Je to redki in izvanredno lep plen na Pohorju.

— Tretja obletnica ustanovitve »Pod-pornega društva slepih v Ljubljani«. 7. nov. je nam slepih velevažer, ker na ta dan pred tremi leti smo si ustanovili svoje društvo. Zlasti danes se spominja-mo vseh dobrotnikov, ki so nas vsa tri le-ta vsekdar po svoji moči obdarovali. Hvaležni jim ostanemo do groba in pro-simo za njih nadaljno naklonjenost. Bog daj, da bi naraščalo in naraslo veliko število bodočih dobrotnikov. Rav-no danes in tudi v bodoče ključemo vsem dobrim: odpri roke, odpri srce, otiraj bratovske solze!

— Pred poroko zblaznel. Iz Črne pri Prevaljah nam poročajo. Tukajšnji 21-letni posestniški sin Farne Murn bi bil moral na pritisk svojih starišev poročiti 60-letno vdovo, posestnico P. B. iz Pod-gorja pri Slovenjgradcu. To je šlo mla-demu možu, ki si je sam izbral sebi pri-merno nevesto, tako k sreči, da je tik pred poroko zblaznel in svoji materi od-griznil nos. Med prebivalstvom vzbuja nesreča mladega moža mnogo pomilova-nja in obsojanja brezobzirnih starišev.

— Prvi kongres Orjuna. Kakor poro-ča »Pobeda«, glavni organ Orjuna, se vrši prvi kongres Orjuna dne 1. decem-bra v Splitu. Kongres bo trajal 2 dni.

— Nenavaden samomor. V Subotici se je pripetil te dni malo nenavaden sa-momor. Neka 70-letna Manca Volič, ki je živel sicer s svojim možem v najlepši slogi, je že dolgo bolela na raku. Že-nica je v zadnjem času padla v nekako versko blaznost ter neprestano molila, u-pajoč, da ji molitev vrne zdravje. Ko je končno uvidela, da se neozdravljiva bo-lezen ne da ozdraviti z molitvijo, se jo je polotil obup. Ko je bila sama v sobi, je splezala v omaro za obleko, vrata omare lepo prislomila in se v omari obesila. Mož jo je našel še le po daljšem iskanju. Bila je seveda že mrtva.

— Težka nesreča v kamenolomu pri Beogradu. V kamenolomu pri Beogradu se je pripetila minulo soboto težka ne-sreča, ki je zahtevala več človeških žr-tev. Vsled predčasne eksplozije mine je bilo ubitih pet delavcev in več težko ra-njenih, izmed katerih sta dva umrla med prevozom v bolnico. Vsi delavci so doma iz Like.

— Anglija in Francija proti povratku nemškega kronprinca. Angleški posla-nik v Parizu je imel daljši razgovor z ministrskim predsednikom Poincarejem.

Kakor se doznavajo, je v imenu angleške vlade predlagal skupen korak zavezni-kov pri berlinski vladi, da bi preprečili povratek nemškega prestolonaslednika. Poincare v tem oziru popolnoma soglaša z angleškimi predlogom.

— Mrlič se je izpremenil v solni ste-ber. V starem rudniku soli v Akna Su-gatagu so našli truplo delavca, ki je po ugotovitvi zdravnikov ležal v rudniku kakih 50 let. Mrlič, v čigar prsi je bil zasajen dolgi lovski nož, se je izpreme-nil v steber soli. Na sebi je imel obeše-no rudarsko svetilko, ki je tako zasta-relega tipa, da take niso videli niti naj-starejši rudarji.

— Američani ne popusti v vprašanju zavezniških dolgov. »New York Herald« poroča iz zanesljivega vira, da niti Hu-gues, niti Coolidge ničeta popustiti gle-de zavezniških dolgov ter vztrajata na tem, da se to vprašanje sploh stavi z dnevnega reda konference strokovnja-kov, ki bo razpravljala o nemških repa-racijah.

— Američani ne bodo dali Nemčiji po-šojila. »Associated Press« prinaša poro-čilo, da ameriške banke po svojem zad-njem posvetovanju odklanjajo vsako u-deležbo na nemškem inozemskem poso-jilu.

— Železnica preko Sahare. Te dni je bila končno sklenjena pogodba med dr-žavo in francosko železniško družbo za zgradbo železnice skozi saharo pušča-vo. Železnica bo vodila od Orana in bo blizu Zindora dosegla reko Niger. Zgradba bo stala ogromne vsote ter bo epohalno delo moderne tehnike.

— Brezžično fotografiranje. Doslej je bilo mnogo slišati o brezžičnem telefonu, o brezžičnem brzojavu, sedaj pa poroča-jo tudi že o brezžičnem fotografiranju. Radio Corporation v New Yorku je po-slala sliko svojega predsednika iz New-yorka v Varšavo in od tod zopet nazaj. Proga meri preko 14.000 km. Reproduk-cija te brezžičnim putem poslana foto-grafije je tako natančna, kakor da jo je izdelal najboljši fotograf.

— Vulkan kot peč. Amerikanci že od nekdaj študirajo, kako bi kar najbolj izrabili naravne sile solnce, zemlje itd. Deloma se jim je to res tudi že posre-čilo. Tako na primer porabljaajo vulkan pri Kilaueji kot peč za poslopje narod-nega parka. Po neki postranski špranji uhajajo iz vulkana gorki plini. Te pline lovijo v dolge cevi, ki jih vodijo v po-slopje in ga tako vso zimo brezplačno ogrevajo.

— Od mrtvih vstala. Iz Madrida poro-čajo o nenavadnem dogodku, ki se je pripetil pred par dnevi. V mestu je u-mrlo neko dekle. Pogrebei so že bili zbrani in ravno so zabijali krsto, ko je prišel še nek oddaljen sorodnik, ki je hotel umrlo še enkrat videti. Odprli so zopet krsto. Ko je mrliča poljubil na če-lo, se mu je zazdelo, da se oči gibljejo in nekam prestrašeno zrejo izpod trepal-nic. Povedal je to tudi drugim in večko-mur se je zdelo, da se mrtvo truplo zo-pet oživila. Nekateri, zlasti lahkoverne ženske, so prestrašeni pobegnili, drugi

pa so poklicali zdravnika, ki je kmalu spravi mrliča zopet k zavesti. Mesto po-greba je zavladovalo v hiši splošno vese-lje.

— Rusija izda nov denar. Ruska sov-jetska vlada se je končno tudi odločila, da likvidira skrahirani rubelj ter uvede novo valuto. Nova valuta, ki še ni na-tanko določena, bo veljala za vse ruske sovjetske zvezne republike, za Daljni vzhod, kitajske zvezne republike in Be-haro.

Tedenski pregled

za naročnike »Narodnega lista«

Petek, 2. novembra: Narodna skupščina je odgodena, dokler finančni od-bor ne pripravi gradiva za nadaljno po-slovanje. — Finančni odbor pretresa dr-žavni poračun za leto 1923-24. — Reško vprašanje še vedno visi v zraku. Vlada vodi pogajanja, ki pa jih drži strogo taj-no.

Sobota, 3. nov.: Finančni odbor nade-ljuje razpravo o državnem proračunu. Posamezne sekcije pretresajo proraču-ne posameznih ministrstev. Razprave so mestoma zelo burne, ker opozicija ostro kritizira postopanje vlade in finančnega ministra. — V Nemčiji se nemiri nevrta-no nadaljujejo. Gibanje separatistov se vedno bolj širi. Monarhisti nameravajo vprizoriti puč ter proglasiti krompirca Viljema za nemškega cesarja. Draginja neprestano raste.

Nedelja, 4. nov.: Danes je dospela v Beograd vest, da je bil v noči od sobote na nedeljo izvršen na našega vojnega ata-šea v Sofiji, polkovnika Krstića, atenta-t. Napadaci so ga v njegovem stano-vanju napadli in ranili ter ga to pobe-gnili. Vest je vzbudila v vseh beograjskih krogih veliko ogorčenja. Vlada je ekli-cala sejo, na kateri se je posvetovala o nadaljnjih korakih, ki jih bo treba po-zvzeti proti Bolgariji.

Ponedeljek, 5. nov.: Ministrski svet je danes definitivno sestavil note na bol-garsko vlado. Note ima značaj ultimata ter zahteva, da nam da Bolgarija za ne-čuten napad primerno zadoščenje: bol-govski vojni minister mora osebno izreči polkov-niku Krstiću svoje obžalovanje, četa vojakov pa mora izkazati naši zastavi vse vojaške časti. Glede materijalne od-škodnine bo odločilo mednarodno sodi-šče v Haagu. Bolgarska vlada mora od-govoriti na to noto tekom 48 ur.

Torek, 6. nov.: Nota naše vlade je iz-zvala pri bolgarskih prenapetih hudo ogorčenje. Makedonstvujuči so sklicali protestne shode, na katerih so napadli Jugoslavijsko ter zahtevali od bolgarske vlade, da naše zahteve odkloni. Glasovi izjav bolgarskega ministra znanjih so dev so inscenirali napad Makedonstvu-juči, da bi povzročili konflikt in tako preprečili sporazum med obema drža-vama. Do danes zvečer bolgarska vlada še ni odgovorila ali sprejme naše zahte-ve.

Jarjaye v raj.

Episal Frederi Mistral. Poslovenil P. H.

Jarjaye, nosač iz Taraskowa, je umrl in hiti z zaprtimi očmi na oni svet. Oh, tega nesrečnega drvenja noče biti ne konic ne kraja! Večnost je neizmerna, črna kot smola, nima meja in je tako grozno žalostna, da človeka kar zona ob-haja. Jarjaye ne ve, kam bi šel, se ne more odločiti za nobeno stvar, klepeče z zobmi in leti skozi večni prostor. Toda to se je že dovolj nablodil v vseh sme-reh, ugleda v daljavi lučko, prav daleč pred seboj... Ubere jo torej v tej sme-ri; bila so vrata k ljubemu Bogu.

Jarjaye pokloče na vrata: buh! buh!

»Kdo je?« se oglašajo sveti Peter.

»Jaz.«

»Kdo jaz?«

»Jarjaye.«

»Jarjaye iz Taraskona?«

»Kajpada, Jarjaye iz Taraskona.«

Da bi te šentaj, grdi malopridnež!

mu reče sv. Peter. »Kako moreš biti tako drzen, da hočeš v sveti raj, ti, ki zadnjih dvajset let nisi izrekel niti ene molitvi-ke; ti, ki si na vprašanje: »Jarjaye, kaj ne pojdeš k maši?« vselej odgovarjal:

»Hodim običajno k popoldanski...«; ti, ki si se božjemugromu posmehoval in

mu nadel ime »bobnare«; ti, ki si jedel meso v petek, če si ga le dobil, in v so-boto, če si le še imel zanje, in si pri tem dejal: »Le kar sem ž njim! Saj se samo iz mesa dela zopet meso in kar prihaja v telo, ne more škodovati duši...«; ti, ki si zvečer, ko je zazvonilo avemarijo, namesto da bi se prekrizal, kakor mora storiti vsak pošten kristjan, samo dejal: »Spet se je mežnar obesil za zvon!...«; ti, ki si se očetu, ko te je svaril in te spominjal božje kazni, kar na kratko od-rezal: »Da ljubi Bog to vidi? Saj je ven-dar umrl, in kdor je mrtev, je mrtev!...«; ti, ki si se celo posmehoval sveti birmi in nisi priznaval krsta, se zdaj predzriš prošiti, naj te spustimo v raj, ko te je vendar Bog popolnoma zapustil?«

Ubogi Jarjaye odvrne:

»Nikakor ne tajim, velik grešnik sem. Toda kdo je mogel vedeti, da je po smrti toliko skrivnosti! Torej naj bo v božjem imenu... nabral sem se v življenja gre-hov, in če je treba pokore, pokorimo se! Samo za majhno milost te prosim, pre-ljubi sveti Peter: pokaži mi mojega strica, rad bi mu povedal, kaj je novega v Taraskonu.«

»Kakšnega strica?«

»Strica Materyja... bil je v redu de-lah spokornikov.«

»Tvoj stric Matery? Obsodili so ga na sto let v vice.«

»Preklicano! Na sto let! Kaj je vendar zagrešil?«

»Gotovo se spominjaš, da je nosil pri procesijah križ. Nekega dne se je dome-nilo nekaj navihancev in eden izmed njih je zaklical nanj: »Glejte, glejte... Matery nese križ!« Komaj napravi par korakov, že kliče drugi: »Glejte, glejte... Matery nese križ.« In čez nekaj časa se oglašajo tretji: »Glejte vendar Materyja... kaj pa nese?« — Materyja pograbi jeza in zakriči: »Takega tepea, kot si ti!« In stopila mu je kri v mozgane, da je umrl v jezi.«

»Torej mi pokaži vsaj teto Dorotejo, ki je bila tako, oh tako pobožna!«

»Eh, gotovo bo kje pri vragu — saj je niti ne poznam!«

»Če je pri vragu, se prav nič ne ču-dim, kajti kakor je bila v pobožnosti strašno prenapeta, tako je bila v svoji zlobnosti pravi strupeni gad... Pomisli si, na primer...«

»Jarjaye, ne ufezem te poslušati; odpreti moram ubogemu pometaču, ki ga je udarec lastnega osla poslal narav-nost v raj.«

»O ljubi sveti Peter, vidim, da imaš res mnogo dela. Pa ker se tudi pri vas nič ne plača, če se samo pogleda, mi do-

voli, da vsaj majčkeno pokukam v raj. Pravijo, da je tako krasen!«

»Tristo vragov Stari, ostudni Euge-not — v raj bi rad pokukal! Takšno misli si kar izbi iz glave!«

»Toda spomni se, sveti Peter, da imam doli na zemlji očeta, ribiča, ki nosi tvojo bandero pri vseh procesijah... in da bo-sonog...«

»Torej naj bo...« pravi svetnik, »za-radi tvojega očeta ti dovolim; toda vedi, malopridnež, da mi ne vtakneš v raj več kot konec nosa! Ali razumeš?«

»To mi zadostuje.«

Tedaj nebeški ključar odpre nebesno rajsko vrata in reče Jarjayu:

»Torej polukaj!«

Toda ta se naglo obrne in sili rite-n-ski v raj.

»Kaj pa počenjaš?« ga hitro vpraša sveti Peter.

»Prevelika svetloba me slepi,« od-govarja Taraskonec. »Moram torej vsto-pati ritenski; ali ne boj se, ravnati ho-čem čisto po tvojih besedah: ko bom imel v raj, konec nosa, ne pojdem da-lje.«

In Taraskonec je stopil v raj.

»Oh!« je vzklikil, »kako je tu lepo! Kako je prijetno! In kakšna godba!«

Črez nekaj trenutkov mu reče nebeški ključar

Dopisi.

Iz št. Petra pod Sv. gorami nam poročajo: Dne 31. oktobra se je obesil v gozdu »Logue« 43-letni čevljar Ivan Kolar iz Lastnica št. 31. Kolar je bil tipičen alkoholik, strah rodbine in sosedov. Demon alkohol je moža tako zmešal, da zadnjih 14 dni sploh ni prišel več iz pijanosti. Dan pred samomorom se je kazal sosedom z vrvo okoli vratu, pri sedu pa si je napravil na levi roki malo urezino z nožem, namočil pero v rano ter napisal z lastno krvjo svoji ženi poslovilno pismo.

Gornjigrad. V št. 135 »Straže« se zna ni dopisec v onemogli jezi zopet zaganja v nadučitelja g. Kocbeka in ga skuša oblatiti z izmišljotinami, proti katerim se ne more braniti, ker je urednik »Straže« poslanec Pušenjak. Nadučitelj je neki družbi trn v peti, odkar je bil napredni kandidat, zadnji čas pa radi odlikovanja, ki ga je dobil za delovanje na polju prosvete. Jezi jih, da je slovesnost odlikovanja bila jako lepa. Kadar bode do bil notar Košenina red sv. Nikola, bode šarbov »vagon« še z naraščanjem iz Kozjega in Braslovč prevelik. Kar se tiče vojnih posojil, so učitelji morali to storiti, ker jim je oblast ukazala. Kako pa je bilo v klerikalni posojilnici, ko sta rajni dekan Dovnik in novoštitfki župnik brez sklepa načelstva dovolila 100 tisoč K vojnega posojila? Nadučitelju se predbaciva tudi svoječasni dopust, ko bi dopisun moral vedeti, da je imel takrat že 37 službenih let, za vpokojitev jih pa treba le 35. Kakšne zasluge ima nadučitelj, so povdarjali gg. politični komisar, dokani Novak in nadučitelj Pulko, na katere je dopisun nalašč pozabil in namestoma omenil samo g. dr. Hočevanja. E, slovesnost odlikovanja je bila vsekakor lepa in še brez krega, ker nista bila navzoča notar in joger.

Šola in dom.

8. Dec. v pomoč deci v neodrešeni domovini.

V šole domov došli Božidar, učenec V. razreda osnovne šole, je svojemu očetu vneto poročal, kako je prišel danes v razred nadučitelja, ki je učenec opozoril na lepo zbirko rabljenih poštne znamk. »Ljubi otroci!« nas je nagovoril, »v minulem šolskem letu ste nabrali nad 6 tisoč rabljenih poštne znamk in lepo lepo stanjolevega papirja. Ali veste, kam sem odposlal Vašo lepo zbirko?«

»Jugoslovanski Matice v Maribor« smo odgovorili. »Da podružnici Jugoslovanske Matice v Maribor, ki jih je odposlala glavni družbi v Ljubljano. Ta je zbirko — seveda lepo v knjigo urejeno — prodala, za izkupljen denar je kupila knjig ubogim slovenskim otrokom, ki so po svetovni vojni zašli v italijansko narodno puščobo.«

»Ljubi otroci! Kakšno delo ste torej storili?«

»Dovolj si se že nazival... zdaj se pa le lepo spravi ven, ker se ne utegnem tule s teboj...«

»Oh, nikar se ne daj motiti...« meni Jarjaye, »če imaš kaj nujnega, kar hajdi in opravi... Kadar pojdem, takrat pa pojdem... Saj se mi prav nikamor ne mudi...«

»Kaj si že pozabil, kako sva se domelila?«

»Za Boga, sveti mož, nikar toliko ne karbi! Drugače bi seveda bilo, ko bi tule pri vas primanjkovalo prostora. Ali hvala Bogu, prostora je toliko, oh toliko!«

»Zdaj te še enkrat prosim, da takoj zapustiš raj! Če bi slučajno sam ljubi Bog prišel mimo...«

»Oh, opravi sam z njim, kakor veš in vidiš. Vedno sem slišal praviti izkušene ljudi: »Kjer ti je dobro, tam ostani!« Tu mi je dobro, zato ostanem.«

Sveti Peter je majal z glavo, se srdil in tolkel z nogo ob tla, a vse skupaj mu ni nič pomagalo. Poišče svetega Yvesa.

»Yves,« mu pravi, »ti si moder mož in mi lahko pomagaš z dobrim nasvetom.«

»Veseli me, če ti morem ustreči,« odvrne sveti Yves.

»Glej, v lepi godlji sem! Prišel sem vanjo... le sam presodi... vrnil se je... tamle stoji... Kaj naj počnem?«

»Dobro delo.«

»Da, dobro delo. Saj ti revčki nima jo slovenskih knjig. Vi ste jim postali dobrotniki!«

Ljubi otroci! Vera nas uči, da smo dolžni opravljati dobra dela, a tudi narodnost naša zahteva od nas, naj pomagamo svojim pod tujei trepečim bratom in sestricam, da ostanejo ohranjeni svojem milemu slovenskemu narodu. — Združimo to svojo versko dolžnost z dolžnostmi do svojega naroda, tem načinom postanemo deležni zaslužnja za vero in narodnost ter si pridobimo njihovo hvaležnost!«

Otroci! Jugoslovanska Matica mi je za Vas doposlala to-le pismo:

»Najlepšo hvalo za izdatno zbirko poštne znamk! Naše največje priznanje dragim malim nabirateljem, pridnim učencem. Prosim, ne pozabite tudi v prihodnje na svoje žalostne bratce in sestrice v italijanskem in avstrijskem suženjstvu! Najlepšo hvalo tudi požrtvovalnemu učiteljsstvu!«

Božidarov oče je resno razmišljeval te besede.

»Dobra dela smo res dolžni opravljati. Če smo dolžni svojo narodnost jačiti in širiti smo toliko bolj dolžni svojo narodnost čuvati in braniti pred sovražnikom, ki nam hoče zatreti jezik ter nas potujčiti!«

V tem razmišljanju se je podal iskat kovrtov s poštne znamkami. Začudil se je samemu sebi. V omari jih je najdel precejšnji broj, podal je vse Božidaru, naj razlepi iz njih poštne znamke ter jih naj izroči svojemu razrednemu učitelju, ob enem mu je izročil več komadov stanjolevega (»srebrnega«) papirja, v kakoršnega zavijajo čokolado, rekoč: »Čudno, da se na te malenkosti nikdar spomnili nismo. Koliko leži teh malenkosti po omarah naših hiš brez koristi, dočim bi našim malim v neodrešeni domovini dobro služili. Dečko, odlej naprej bodemo rabljene poštne znamke in stanjolev papir darovali narodni ljubezni.«

V Mariborski oblasti imamo mnogo šol. Kako velikega in dobrega dela bi postale one deležne, ako bi vsaka izročila na leto svojo zbirko »Jugoslovanski Matice«. Ravnale bi po pregovoru »Zrna do zrna pogača, kamen do kamena palača!«

Jugoslovanska Matica bode v časopisih izkazala vsako šolo, kar se bode v javnosti smatralo za obvestilo po drugi pa za javno svedočbo naše samoohranbe. To obrambeno delo je odvisno od prosvetljenosti našega učiteljsstva ter od dobre volje in uvidnosti prebivalstva. Naši bratje in sestre tam preko mej naj ne bodo zapuščeni in osamljeni. V ti zadevi se nam zdi primerna Gregorčičeva pesem

Sam.

Gorje mu, ki v nesreči biva sam!
A srečen ni, kdor srečo vživa sam!
Imaš-li, brate, mnogo od nebes,
Od bratov ne odvrtaš mi očes!
Duh plemeniti sam bo nosil bóli,
A sreče vžival sam ne bo nikoli.

Sveti Yves mu odgovori:

»Izberi si kakšnega dobrega pravnega zastopnika; potem naj sodni sluga privede omenjenega Jarjaya pred sodni stol ljubega Boga očeta.«

Tedaj iščeta dobrega pravnega zastopnika; ali pravnih zastopnikov do zdaj še ni nihče videl v raj. Povprašujeta po sodnem slugi, seveda brez uspeha. In sveti Peter še vedno ne ve, kaj naj počne.

Tu pride mimo sveti Lukež.

»Nekam čemerem si, Peter,« pravi, »kaj te je zopet ljubi Bog ozmerjal?«

»Oh, ljubi moj, nikar mi ga ne jemlji v misel! Prišel sem v zadrego, da bi rajši... Pomisli: neki Jarjaye se mi je zvičajno vrnil v raj, zdaj pa ne vem, kako naj ga spravim iz njega.«

»Odkod pa je ta tvoj Jarjaye?«

»Iz Taraskona.«

»Kaj, Taraskonec je?« vklikne sveti Lukež. »Oh, za Boga, to je vendar najlaže. Ako se ga hočeš odkrižati, je treba samo malenkosti... Kakor veš, sem prijatelj volov in patron vseh poganjčev; dostikrat pridem v kraje, kot so Camarguen, Arles, Nimes, Beaucair, Taraskon, in poznam te ljudi: dobro vem, kje jih srbi koža in kako se jim pride do živga... Bova takoj opravila.«

Odprl srce, odprl roke,
Otraj bratovske solze,
Sirotam olajšuj gorje.
Kdor pa srečo vživa sam,
Naj še solze preliwa sam!

Celiske vesti.

Poroka. V Celju se je poročil v nedeljo, dne 5. tm. g. Ivan Taček ml., barvar in lastnik kemične čistilnice z gđ. Rezi Ogrizek.

Ljudsko vsenčilišče v Celju. Ob srednje dobrem obisku je predaval v ponedeljek dne 5. tm. g. urednik Šimnic »O umetnosti Egiptčanov«. Zanimivo snov je razpredelil zelo dobro in žel obilo priznanja.

Obletnica Rapalla. Org. jugoslovanskih nacionalistov v Celju priredi v ponedeljek dne 12. tm. ob 20. uri v mali dvorani Nar. doma javno predavanje v spomin obletnice rapalskega dogovora. Predava g. prof. Peterlin.

Cebelarska podružnica za Celje in okolico priredi svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 11. tm. ob 14. uri v gostilni g. Fr. Sodina na Bukovem žlaku pri Teharjih z običajnim dnevnim redom.

Zakup ribarske pravice mestne občine celjske. Celjska mestna občina razpolaga z obširno ribarsko pravico, ki sega od Polzele in št. Pavla pri Preboldu do Tremerja, na drugi strani pa vsebuje tudi vse pritoke Savinje in Voglejne. Do preobrata je imelo to pravico v zakupu nemško ribarsko društvo. Ožji okoliš, ki je obsegal Savinjo od Loznice do Grenadirjeve brvi ter od Šmarjetskega mostu do izliva Voglajne, je pridržala občina prvotno zase, pozneje pa ga oddala trgovcu Zanggerju, ki ga je dal zopet v podnajem ribarskemu društvu. Zakupna pogodba bi bila potekla leta 1922. Dne 4. nov. 1918, torej že po preobratu, je pa sklenil nemški obč. svet podaljšati zakupno pogodbo do leta 1945. Ker se je ta naravnost držen sklep sprejel iz gotovih narodnih namenov in v očitno škodo mestne občine, ki bi naj dobivala ves ta čas letno najemnine 825 K, je pokrajinska uprava na predlog mestne občine razveljavila. V zadnji obč. seji se je sklenilo, da pride ribiška pravica na javno dražbo. Najnižja vzklicena cena za ožji okoliš je 12.000 K, za širši 8000 K. Mestna občina si pridrži tudi gotovo nadzorovalno pravico.

Seja občinskega sveta.

(Nadaljevanje X. redne seje.)

Maribor, 6. novembra.

Danes se je vršila seja občinskega sveta mariborskega z nadaljevanjem dnevnega reda zadnje seje. Občinski svetniki so bili tokrat precej točni. Dnevni red javne seje je bil zelo kratek, pač pa je bilo pripravljenega mnogo gradiva za tajno sejo.

Poročilo župana.

Uvodoma poroča župan o prošnji društva hišnih posestnikov, ki prosijo, naj

Ta trenutek je letela mimo družba okrogloličnih angeljčkov.

»Malčki!« jih je poklical sveti Lukež. »Semkaj k meni! Psi!«

Angeljčki so takoj ubogali in prileteli:

»Pojdite čisto tiho iz raja, in ko boste zunaj pri vratih, planite proti njim in kričite na ves glas: »Volil Volil!«

Angeljčki so zleteli iz raja; ko so bili zunaj, so se zaleteli proti vratom in kričali: »Volil Volil! Ah glejte, glejte, ljudje božji, kakšni rogatci!«

Tedaj se Jarjaye obrne, kakor bi ga bil gad pičil.

»Tristo hudirjev...! Kaj slišim? Torej tudi tu ženo vole! Hajdimo za njimi!« je zaklical.

Ubral jo je kot vihra proti izhodu in hip nato (mislite si bedakal!) je bil že iz raja.

Sveti Peter je urno zaloputnil vrata in jih precej zaklenil; nato je pogledal skozi linco in se rogat:

»No, Jarjaye, kako se ti pa zdaj godi?«

»Eh, kaj bi tisto!« se mu odreže Jarjaye, »ko bi le bili tule res kakšni volil... vruga bi se brigal za vaš raj!« Reče in se z glavo naprej strmoglavi v prepad.

bi se tudi občina zavzela za to, da bi se prazni prostori po vojašnicah uporabili za stanovanja, zlasti vojakov, podoficirjev in oficirjev, ker bi se s tem znatno omilila stanovanjska beda, ki vlada v Mariboru. V raznih vojašnicah je mnogo stanovanj, v katerih so bili poprej nastanjeni oficirji, in podoficirji, ki pa so je sedaj večinoma neizrabljena in prazna, zlasti v bivši dragonski vojašnici. Prošnja se vzame na znanje, ni pa upanja, da bi imela intervencija pri vojaški komandi kak uspeh.

Nadalje poroča župan o prodaji takozvanih »dunajskih« barak, ki stoje na občinskem svetu. S prodajo teh barak bo občina zopet prišla v posest tega zemljišča, za katero je zaprosilo že več stavebenih interesentov.

Odobri se nadalje v principu najeminska pogodba med sportnim klubom »Maribor« in »Olepševalnim društvom« glede sportnega igrišča v Ljudskem vrtu.

Poročevalec I. odseka, dr. Mulej, je na to še poročal o dveh prošnjah glede odpisa vodarine za preveč uporabljeno vodo, nakar je župan ob 20. uri zaključil javno sejo in se je nadaljevala tajna seja.

Tajna seja.

Z ozirom na razne govorice, ki so se širile po mestu glede prodaje nekih strojev v mestni plinarni, pri čemur se je baje postopalo nekorektno, je vložil demokratski klub obč. svetnikov interpelacijo, kaj je na tem resnice. Glasom poročila komisije, ki je stvar preiskovala, je ugotovljeno, da ne zadene vodjo mestne plinarne inž. Tomšiča nobena krivda in da o kakih nerednostih ne more biti govora. Seja je trajala do 23. ure.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Sreda, 7. nov. Jesenske gosli, B.

Četrtek, 8. novem. »Umetniška kri«, Ab. A.

Petek, 9. nov. Kralj na Bečajnovi, E.

—□—

»Jesenske gosli«. Ker sodeluje pri drami »Jesenske gosli« vojaška godba, veljajo za to predstavo zvišane dramske cene.

Koncert Betetto-Simeone. V najkrajšem času priredita odlična gosta ljubljanske opere G. Betetto (bas) in g. Simeone (tenor) koncert v tuk. gledališču. Ker je zanimanje za ta koncert že sedaj veliko, opozarjamo cenj. občinstvo, da si bo pravočasno oskrbelo vstopnice.

Gg. abonementom. Ker za vplačanje abonmana poteka že drugi rok, a nekateri gg. abonementje še prvega obroka niso plačali, prosimo cenj. abonente, da ne mudoma store svojo dolžnost. Gg. abonementje naj blagovolijo upoštevati, da ima naše slabo subencionirano gledališče več nujnih denarnih obveznosti, ki jih je treba v najkrajšem času poravnati.

Sport.

POLNP. Od sedaj naprej se vršijo redne odborove seje vsak ponedeljek (ne več torek) ob 20. uri v Grajski kleti. — Vsi sodniki PO se opozarjajo, da morajo tekom 24 ur PO predložiti sodniško poročilo o vsaki odigrani javni tekmi. Najvišja taksa znaša 30 Din. (trideset) ter ne smejo večje takse zahtevati, ker jim prireajoči klub ni dolžan več plačati. — Sodniki se nadalje opozarjajo po LNP, da z vsemi sredstvi preprečijo ostro, opasno ali celo surovo igro ter da vsak prestopok v konkretni obliki nemudoma javijo PO. Klubi pa se tozadevno obveščajo, da jim morejo nastati vsled poškodb in nesreč na igriščih največje nepravilike. Poleg vsega tega pa škodujejo taki incidenti neposredno in največ sportu samemu.

Mornarica veže najoddaljenejšo državo! Gradimo našo mornarico! Jačajmo

Jadransko Stražo!

Mariborske vesti.

Maribor, 7. novembra 1923.

Na pomoč! V smislu sklepa odbora se je »Jugoslovenske Matice« in v dnuh resolucij zadnjega velikega manifestacijskega zborovanja v Narodnem domu, za pravice matere besede zaslužnih bratov, se prireja v Mariboru »Rapalski teden« do 12. nov. Prodajali se bodo v prid Jugoslov. Matici znaki z napisom: Neodrešeni domovini — Rapallo, 12. nov. 1921. (Barvani po 5 D, nebarvani po 1 D.) Znaki imajo pečat podružnice »Jugoslov. Matice« in podpis predsednika tukajšnje podružnice. Zadnjega dne — na dan obletnice Rapalla — v ponedeljek 12. nov. se vrši v tukajšnjem Narodnem gledališču »Rapalski večer« z govorom prof. dr. Franca Kovačiča, odbornika Jugoslov. Matice in predsednika Zgodovinskega društva, o historičnem pomenu te zgodovinskega dneva. Pri večeru sodeluje mariborska Glasbena Matica in vojaški orkester pod vodstvom dirigenta g. Herzoga; na razporedu bodo tudi druge umetniške točke in se natančni program objavi še tekom tega tedna. Odbor Jugoslov. Matice v Mariboru se nadeja, da zlasti imovitejšim slojem, podjetjem, trgovcem, bankam id. ni treba posebej povdarjati, kaj pričakujejo od njih bratje v neodrešeni domovini. Storitve vsi svoje narodno dolžnosti! — Odbor Jugoslovenske Matice.

Sprememba pri mariborskem okrajnem glavarstvu. Dr. Pfeifer je, uvidevši nemogućnost, da po znanih aferah z dr. Lajnšicem, ki se perejo pred sodiščem, ostane še na svojem mestu, prošil za upokojitev. Za okrajnega glavarja v Mariboru je imenovan dozdajni okr. glavar v Novem mestu, vladni svetnik g. dr. Vošnjak. O njem gre glas, da je skrajno korekten in dober upravni uradnik. Takega smo v Mariboru potrebovali, zato imenovanje toplo pozdravljamo.

Ljudska univerza. Prihodnji ponedeljek 12. nov. 1923 bo predaval prof. Iv. Tavai o demokraciji in diktaturi, kar se bo deloma že nanašalo na zadnja predavanja o sodobni Rusiji, splošno pa bo predavatelj podal zgodovinski pregled državnih oblik oziroma vlad. — Za trgovski tečaj so se doslej prijavili šele 4 obiskovalci, a treba jih je najmanj 25, ako naj se tečaj otvori. — Predavanja so vsakomur dostopna in brezplačna.

Mariborsko gasilno društvo si je njeno predvsem za pomoč okoliških občin, ki si pri današnji dragini same ne morejo nabaviti potrebnega novega in modernega gasilnega orodja. Mariborsko gasilno društvo je že neštokrat prihitelo na pomoč bližnjim in oddaljenim občinam in je bilo s svojo moderno opremo vedno najsigurnejša pomoč pri požarih. Zato tudi upravičeno pričakuje, da bodo zlasti okoliške občine in posestniki ter velepodjetja prispevala s primernimi zneski v svrhu kritja dolga, ki si ga je nakopalo društvo z nabavo nove brizgalne.

Literarne dragocenosti v »Ljudski knjižnici«. Ker je na našem knjižnem trgu vedno večje pomanjkanje dobrih knjig, zlasti slovenskih, je začela »Ljud. knjižnica« sistematično zbirati knjige, ki leže neizrabljene po zasebnih omarah. Njena akcija je tem važnejša, ker se knjige sicer polagoma ugonabljajo in razgube. Knjižnica ima zadnji čas posebno pri nakupovanju velik uspeh. Pretekli teden se je posrečilo poleg več drugih dragocenosti kupiti tudi prvi in tretji letnik Stritarjevega dunajskega »Zvoza«, nadalje »Kres«, celotnega Trdin in druge naše klasike. Javnost torej ponovno prosimo, da podpira knjižnico z denarnimi sredstvi. Baš tu je najkoristnejše narodno delo!

Tombola v prid Otroške bolnice. Ker nam je bilo dovoljenje ministrstva poljoprivrede za izvršitev tombole dostavljeno šele po prvotno določenem terminu ter je že v tem času priredila svojo tombolo organizacija invalidov, je naše društvo bilo primorano preložiti tombolo na poznejši čas. Tombola v prid Otroške bolnice se bo vršila meseca marca ali aprila 1924. Opozorjamo na to vse ostale organizacije s prošnjo, da v tem času ne prireajo tombol. Darovi, ki so jih naše članice zbrale med obrtno razstavo, so bili na ogled cenj. občinstvu poslednje dni obrtne razstave v I. nadstr. šole v Cankarjevi ulici. Naknadno zbrani predmeti so sledeči: Krasen

srebrni pas, izdelan po starem vzorcu iz kronskega srebra. Denar so darovale članice društva, pas pa je izdelal g. F. Tratnik, pasar v Mariboru za minimalno ceno, za kar mu izrekamo priskočno zahvalo. Nadalje so nam darovali: Trvdka F. & A. Uher voz ladanjskega premoga, Trboveljska premogokopna družba 1000 D, Durjava i drug 6 moških srajc, I. & H. Bühl 250 D in izdelke iz aluminija, trvdka Scherbaum 25 kg moke, usnjarna J. Freund usnje za 2 para čevljev, Andrej Oset 1 kub. meter rezanih drv, trvdka Domicelj 100 D, Jugoslov. Lloyd 100 D, Alojz Pregled, Ruše, lepo usnjato torbico in kravato, Trvdka F. Schell, kovinar svetnik. Vsem darovalcem priskočno hvala! — Mariborsko slovensko žensko društvo.

Poziv članom Slovenskega obrtnega društva v Mariboru. Člani Slov. obrt. društva v Mariboru se tem potom nujno pozivajo, da nemudoma sporoče društveni pisarni natančne podatke o davčnih predpisih, ker pride prihodnje dni poseben davčni referent, ki bo zadeve preštudiral te bo društvo podvzelo na to potrebne korake, da se event. krivični ali nepravilni predpisi popravijo. Zadeva je za vsakega obrtnika važna in nujna!

Apel usmiljenim srcem. Na nogi in roki pohabljeni mladenič, Jožef Supanc, čigar mati je bila l. 1919 ustreljena in ki je danes brez stalne strehe, hrane in drugih sredstev za preživljanje, prosi usmiljena src, da mu kdo daje kosilo in stalno prenočišče.

Prodaja avtomobilov. Razmejitevna komisija prodaja dne 10. tm. ob 10. uri dop. v garaži, Klavniška ulica (barake Komande mesta) potom javne dražbe 2 avtomobila, znamke Puch, tipa VIII. Izklicna cena: 1 avto z električno napravo in »Spitzkübler« 60.000 D, drugi avto 40.000 Din. Kupna cena se ima takoj plačati. — SHS-delegacija komisije za razgraničevanje sa Austrijom.

Opozorjamo na današnji oglaševanje Ivan N. Adamič, katera je na novo uredila poslovne prostore v lastni hiši, Vetrinjska ulica 20. Radi njenih prvovrstnih izdelkov in solidnosti trvdko toplo priporočamo.

Padla z okna na dvorišče. Alojzija Kmetičeva je snajla šipe pri mizarjem mojstru Fricu Standingerju na Orožnovi cesti. Ker ni bila zavarovana z zavarovalnim pasom, je pri neprevidnem obračanju omahnila, izgubila ravnotežje in padla iz prvega nadstropja na dvorišče. Kmetičeva si je zlomila desno roko in nogo. Gospodar bo naznanjen sodni oblasti, ker je ni dal zavarovati z vrvjo ali s pasom. Podobne prizore je čisto videti na mariborskih ulicah in bo policija prisiljena kaznovati vsakega lastnika stanovanja, kjer kdo snajla okna, ne da bi bil primerno zavarovan.

Izgon profesionalnih tatov. Policija je izgnala za vedno iz Maribora in mariborskega okraja Ivana Laha in N. Kodriča, ki sta pravkar zapustila kaznilnico, kjer sta sedela zaradi tatvine. Izgnan je bil tudi Iv. Terokič, doma iz Novega mesta, ki je znan nasilnež. Mož se je pritožil zoper izgon, a je pokrajinska uprava prvotni odlok potrdila. Odslaj bo vsak kaznjenc, ki ima že več težjih kazni za sabo, takoj po odpustu iz kaznilnice izgnan iz mesta in iz mariborskega okraja.

Obrtno gibanje v mesecu oktobru. V mesecu oktobru 1923 podeljene obrtne pravice: Emil Jakhel, knjigo-tiskarska obrt, Koroška cesta št. 30, Josipina Schmidl, izdelovanje kisa, Koroška cesta št. 18, Adalbert Gusel, izdelovanje žganja, Koroška cesta št. 18, Adalbert Gusel, trgovina z mešanim blagom na debelo, Koroška c. št. 18, Jožefa Persón, starinarstvo, Tržaška cesta št. 18, Avguštin Guzel, čevljar, Frankopanova ulica 63, Alojzij Moran, trgovina z mešanim blagom, Orožnova ul. 1, Matko Seršen, trgovina z mešanim blagom, Koroška c. št. 39, Roza Mandl, šivilja, Vetrinjska ulica št. 14, Ivan Belina, mizar, Vojašniška ulica št. 10, Trvdka Korotan, trgovina z gospodarskimi potrebščinami, Gregorčičeva ulica št. 1, Janez Franzl, pek, Frankopanova ulica št. 9, Trvdka Meznarič in Požar, pražarna kave, Glavni trg št. 21, Transportno d. d. Jakob in Valentin, spedičija, Aleksandrova c. 44, »Agraria«, d. z o. z., veletrgovina z deželimi pridelki, Aleksandrova cesta št. 57, Franc Kerba, godčevska obrt, Wolfova ulica št. 18, Adolf Radi, trgovina s se-

nom in slamo, Aleksandrova cesta 40, Iv. Hrast, pečenje in prodaja kostanjev, Grajski trg, Rudolf Smolej, agentura in komisija s papirjem in galanterijskim blagom na debelo, Ruška cesta št. 5, Vinko Krstan, trgovina z lesom in premogom, Maistrova ul. 12, Petar Miovič, trgovina s kletarskimi stroji, Kopitarjeva ul. 6, Justina Kern, izdelovanje belelega perila ter finovezenja, Ob brodu 1. V mesecu oktobru izbrisane obrtne pravice. Miroslav Planinšek, slaščičar, Dravska ulica št. 6, Franc Hvalec, trgovina z mešanim blagom, Glavni trg št. 1, Feliks Schmidl, izdelovanje žganja in kisa, Koroška cesta št. 16, Ivan Schinko, krojaška obrt, Koroška cesta št. 34, Adalbert Kopač, trgovina z manufakturinim blagom na debelo, Glavni trg 1, Al. Tscharre, mesar, Pod mostom št. 6, Fr. Svigelj, gostilna, Tržaška cesta št. 43, Josip Voglar, pek, Frankopanova ul. št. 9, Dr. Vek. Kisovec, spedičija, Aleksandrova cesta št. 11, Dr. Vekoslav Kisovec, komisijska trgovina, Gošposka ul. 20, Martin Janžek, mizar, Vrtinjska ulica št. 12, Franc Detiček, mesar, Glavni trg, Trvdka Sulz & Smolej, agentura in komisija s papirjem in galanterijskim blagom na debelo, Ruška cesta št. 5.

Sokolstvo.

F. Č.

Sokol, kdo si — in kaj hočeš?

(Dalje).

Bratje in sestre! Sokolstvo pa ravno hoče, da se široke plasti ljudstva vsestransko izobrazijo, strokovno poglobijo, da išče vsak stan in vsak poklic napredka in razvoja. Sokolstvo hoče, da ljudstvo vrši svoje dolžnosti napram sebi, narodu in domovini, da čita različne poučne in znanstvene knjige, da zahaja k različnim poučnim in kulturnim predavanjem, ne samo na eno stran, v eno stranko, ampak povsod, ker vsako poučno predavanje ima nekaj dobrega v sebi, če ni samo politična agitacija. Sokolstvo hoče vsestranske vzgoje, vzgoje telesa in duše, vzgoje vsega naroda brez razlike političnega ali verskega prepričanja. Sokolstvo hoče, da ljudstvo tudi samo nekaj misli, samo sodi, da tudi zase dela, ne samo za druge, ki ga izkoriščajo.

To hoče Sokolstvo. Zato ga ti sebični poglavarji zaničujejo, obrekujejo; zato dajejo svojim političnim privržencem in duševnim slepecem stroge ukaze, obrekovati Sokole, jih preganjati in pobijati. Sokol uči misliti; zato ga je treba zatreti. Za svoje protisokolsko delovanje imajo polno torbo edino resničnih fraz; tako so n. pr. ob neki ustanovitvi Sokola pred 3. leti spravili na dan, ne da bi ljudstvu to dokazali ali da bi se ljudstvo samo o tem prepričalo, da je Sokol brezveren. Danes imajo že drugo parolo, ko prejšnja ne vleče več; ker so Sokoli ravno tako verni, če ne mogoče še bolj ko oni, in ker vestno izvršujejo svoje verske dolžnosti, kakor se spodobi, zato so si izmislili nekaj novega. Na več krajih se je slišalo, da so se pogovarjale priproste ženske, ki so prišle od krščanskega nauka, da so Sokoli zato tukaj, ker hočejo revolucijo in nam bodo pobrali posestva, podrli cerkve; ker so rdeči, bodo naredili nekaj hudega! In plašno so se ozirle okoli. Mogoče, da so te ženske zadele, kar se tiče revolucije; a mi nočemo krvave revolucije, nego duševno brez orožja — hočemo preobnove v človeškem življenju. — Kakšni priimki in besede lete zopet od druge strani na naš račun o tem molčimo; sami veste.

Tako torej vidite, kako nas zaničujejo, kakšna mnenja imajo o nas. A vedite tudi, da niso vsi taki. Dosti jih je, ki so si že ustvarili drugačno sodbo o Sokolstvu, spoštujejo ga in so mu vsaj v srcu prijazni; ne verujejo več gorostasnih laži, ki jih trosijo njihovi poglavarji. In mi pravimo: Sokolske ideje ni ubila ne tiranska bivša vlada s svojimi zandardi in ječami, ne svetovna vojna in je tudi ti mogotci ne bodo. Ker je naša sokolska ideja tako lepa in plemenita, ni propadla in tudi ne bo. Vemo pa, da se je treba bojevati za vsako dobro stvar, ker svet je pač še poln egoizma in materjalizma, čeravno se odeva z idealističkim plaščem. Mi korakamo svesti si svoje prave poti naprej, ne glede na levo

in desno, naprej s pogumom in ponosom! Hajdmo mi Sokoli, v boj za stara prava!

24. Sokolstvo torej ne škoduje nobeni veri, ampak ji naravnost koristi, ker izobrazuje svojemu članstvu duha in srce. Kdor pa je srčno izobražen, ni sovražnik vere, temveč vereni in značajan pristav svojega prepričanja — torej mož, a ne hinavec ali licemerec in navidezen pobožnež ali verski fanatik. Zato je tudi dosti pravih in dobrih svečnikov pristav šev sokolske ideje.

Ko se je ustanovil pred 60. leti Sokol, je vstopilo v sokolska društva tudi mnogo duhovnikov. Predvsem so bili to dobri in narodnozavedni duhovniki. Bili so pač one vrste ljudje, ki so želeli narodu svobode in boljše bodočnosti. Poznali so in razumeli Tyrševo idejo, zato so bili tudi njeni pristavi. Sami so prihajali na sokolska predavanja, telovadbo in nastope, sami so širili sokolsko misel med ljudstvo. A usoda je hotela drugače. Vrhovni njihovi poglavarji, predvsem škof Mahnič in drugi taki gospodje, ki so sedeli samo po mestih in stolnih kapiteljih, so postajali nevoljni nad to vsestranskim izobrazbo med ljudstvom, ki jo širi Sokolstvo. Ljudstvo le naj ostane pri starem in gleda samo, da se mirno na onem svetu boljše godilo. Jezilo jih je, zakaj spoštuje Sokolstvo vsako versko prepričanje, a ne samo enega, za kaj hoče voditi narod k strpljivosti in k složnemu delu za svoj kruh in omiko, za napredek in telesno jakost. Hoteli so preurediti Tyrševo idejo po svojem, da bi smel biti Sokol samo rimski katoličan, da sme Sokol samo tako misliti in delati, kakor bodo oni komandirali iz svojih mestnih pisarn. Ali se ne bi veliki Tyrš obrnil v grobn, če bi zvedel, da se zlorablja njegova ideja? Ali ni on poklical vseh ljudi, predvsem Slované, podjarmljene in potujčene brate in sestre, veliki narod majke Slave, da vstopajo v sokolska društva in si tam vzgajajo telo in dušo? Ali ni v sokolskem načelu: Spojuj vsako vero! Ali homo zahtevali od Indijca, ki živi mogoče stokrat boljše po svoji veri kakor mi, da se izneveri veri svoje matere, svojih očetov? Saj Sokolstvo vendar ni versko in misijonarsko društvo. Ali homo zato sovražili drugo vero, ker žive po veri svojih očetov? Ali naj bo zaprta pot v sokolsko življenje našim bratom, ki so pravoslavni? Kaj niso tudi ti kristjani, ali ne žive po Kristovih naukih?

Sokolstvo zbira vse ljudi naše krvi, ki hočejo lepo in dobro živeti, ki hočejo biti zdravi in močni. To so poznali mnogi naši narodni in res ljudski duhovniki, zato so sami vstopali v sokolska društva. Ali višja duhovščina ni bila s tem zadovoljna. Ljudje, ki so imeli še srednjeveške nazore, se niso hoteli prilagoditi toku časa; zato jim je postalo Sokolstvo trn v peti. Dolgo so tuhtali, kako bi zatrti Sokolstvo. Dolgo so tuhtali in nazadnje so jo iztuhtali.

V Ljubljani je živel takrat klerikalni advokat dr. Sušteršič, ki je vsem dobro znan. Ob prevratu je bil ta človek izgnan iz naše države od klerikalcev samih, a se je sedaj zopet vrnil in začel vladati na dan vse umazane klerikalne goljufije in sleparije. Vemo, da jim je sedaj ne ljub, resnica mora na dan. Oni že ve, kaj se je takrat vse godilo, saj jim je nadeloval cela desetletja. Takrat so torej iztuhtali (nekaj let pred svetovno vojno) in ustanovili »telovadna« odsek Orla. — Orel bi naj bil tudi telovadno društvo, samo da je njegova telovadnica farov, vodja pa kaplan. Takrat so ti očetje nezmojljivo sklenili, da je lahko in sme biti Orel le katoličan. Danes, nekaj let po tje, pa imajo klerikalci v Prekmurju zneje, pa imajo klerikalci v naših družti tudi Orla, ki so protestantovske vere. Čudna so pota božje previdnosti! Tako je torej pod Sušteršičevo deželno vlado na Kranjskem zagledal Orel beli dan in črno suknjo. Dobri duhovniki v naših družti opustiti svoje delovanje v naših društvi in prestopiti v versko telovadno organizacijo svojih »višjih«, da — skriti so morali Tyrševo idejo in se udati pri tisku od zgoraj. In nankrat, so začeli iztrgati duhovnike iz Sokolstva, so začeli kričati: »Glejte, Sokol je brezveren, saj ga že duhovniki zapuščajajo!« žalostno je bilo, ko je klerikalizem zanesel razdor med naš narod, ko je začel sovražiti brata brata radi verskega fanatizma. Posvetna duhovna oblast (klerikalizem) je hotela

Gospodarstvo.

Nekaj iz teorije kmetijstva.

(Dalje.)

Gnoj in gnojenje. Poleg izbora zemlje je gnoj najvažnejši faktor za bujen razvitek povrtnin. Uporaba gnoja v povrtinarstvu datira od pamtveka, zlasti uporaba hlevskega gnoja, ki je najcenejša in pod našimi razmerami najpriljubnejša. Dobro negovan in ohranjen hlevski gnoj je duša vrtnarstva. On regulira vlago v zemlji, jo zadržuje in nudi po potrebi rastlinam. Za proizvodnje sečnatih povrtnin mora biti vedno dovolj hlevskega gnoja na razpolago. Dobro pognojene parcele so prepustljive, se lažje in hitreje sgrejejo in lažje obdelujejo v vsakem letnem času. V glavnem je hlevski gnoj od dobro rejene živine, kateri se s slamo nastilja, za suha in apnena zemljišča najboljši, za težke, kompaktne zemlje pa takozvani suhi topli gnoj, kakor je konjski. Sploh se konjski gnoj v povrtinarstvu z ozirom na njegove lastnosti, zlasti za napravo takozvanih toplih gred, največ rabi.

Vse vrste hlevskega gnoja, ki se nameravajo uporabljati v povrtinarstvu, se morajo posebno skrbno negovati, zlasti z gnojnico pridno zalivati in da se kolikor mogoče prepreči zgubo na hranilnih snoveh, zlasti na dušiku, se mora posamezne plasti gnoja dobro natlačiti in pokriti s tanko plastjo zemlje, kateri je dodati umetna gnojila. Na vrt ali na njivo izvožen gnoj se mora takoj podorati. Poleg hlevskega gnoja se rabi v večjem obsegu v povrtinarstvu tudi mešanec ali kompost, ki se napravi iz travnice, raznih odpadkov iz hiše, kuhinje, dvorišča, vrtov itd., katere se spravlja na kupe in se jih plastoma krije z zemljo, živim apnom ali sadro. Od časa do časa se morajo kupi mešanec prekopati in premetati, da boljše in hitrejše strohnijo in postanejo čimprej uporabni za gnojenje.

Poleg omenjenih naravnih ali organskih gnojil se uporablja v povrtinar-

stvu tudi kemična ali umetna gnojila. Ki so fabriški proizvodi in vsebujejo večje količine hranilnih snovi v bolj koncentrirani obliki. Sama za se uporabljena nimajo toliko praktične vrednosti v povrtinarstvu, pač pa izborno učinkujejo kot dodatek, ozir. spopolnitev hlevskega gnoja. Spodaj sledeča tablica pokazuje, katera umetna gnojila in katere količine je treba uporabiti za posamezne vrste povrtnin.

Pri gnojenju povrtnin se ne sme pozabiti, da nekatere vrste ne prenesejo svežega gnoja ter na tako pognojnih parcelah hirajo, med tem ko se drugim nikoli ne more preveč pognojiti, kakor n. pr. kapusu (zelju), špinatu, bučam, raznim vrstam salate, krastavcem itd.

Vrsta povrtnine	Količina umetnega gnoja kot spopolnitev hlevskega gnoja na en ar
Kapus (zelje)	5 kg čil. solitra na 2 krat; 6 kg superfosfata in 3 kg kalijevega klorida.
Rdeča pesa	4 kg čil. solitra na 3 krat; 6 kg superfosfata in 2 kg kalijevega klorida.
Krompir	1 kg amonijevega sulfata in 1 1/2 kg kalijevega sulfata.
Redkva	4-5 kg čil. solitra; 5 1/2 kg superfosfata in 2 1/2 kg kalijevega klorida.
Krastavci in vse vrste luka	3 kg čil. solitra na 3 krat; 6 kg superfosfata in 2 kg kalijevega klorida.
Špinata	4 kg čil. solitra; 12 kg superfosfata; 6 kg kalijevega klorida.
Prikuhe: fižol, grah in bob	5 1/2 kg superfosfata in 2 kg kalijevega klorida.
Salata	1 kg amonijevega sulfata; 6 kg superfosfata in 1 kg kalijevega klorida; a če je potrebno še 1 kg čil. solitra.
Jagode	3 kg kalijevega sulfata in 3 kg superfosfata.

(Dalje prihodnjič)

o Martinov večer Središkega Sokola. Sokolsko društvo v Središču ob Dravi priredi tudi letos svoj Martinov večer. Nastopi Središka sokolska godba in domači pevski zbor. Poskrbljeno bo za dobro pečenko — Martinovo gos in točila se bo priznana dobra Kočvarjeva kaplica. Člani in članice in vsi prijatelji Sokola iz Središča in okolice, pridite! Zdravo!

Kako delajo z delavskim denarjem?

Krojaški mojster Ivan Bizjak v Celju, član načelstva Urada za zavarovanje delavcev, nam je poslal prepis vloge, katero je naslovil na Osrednji urad v Zagrebu. Ta vloga je vsekakor zanimiv dokument za poslovanje nekdanjega socialista, danes radikala g. Kocmurja, ki vodi oddelek tega urada v Ljubljani. Vloga se glasi:

Dne 30. oktobra t. l. se je dovršila obravnava po § 104 srb. k. z. pred deželnim sodiščem v Ljubljani proti meni na ovadbo ravn. Kocmurja radi od mene napisanega članka v »Trgovskem listu«, »Taboru«, »Novi dobi« in »Obrtnem vestniku« v avgustu leta 1922 pod naslovom: »Nečuvno gospodarstvo bivšega odbora delavske bolniške blagajne v Ljubljani«. Kritiko sem razvil radi prvotno zasnovane palače v Ljubljani in navedel med drugim inkriminirane stavke: »Tako je Kocmurjeva klika povzročila milijonsko škodo bolniški blagajni, in taisti Kocmur se še danes usoja sedeti s svojo debelo kožo na ravnateljskem mestu zavoda, akoravno se mu je cela vrsta nelepih stvari že dokazala.«

Pri deželnem sodišču v Ljubljani sem nastopil dokaz resnice, ki se mi je tudi v glavnem posrečil. Bil sem obsojen le radi preostrega izraza na 25 D, reci petindvajset dinarjev kazni.

Dokazal sem Kocmurju, da se je Kocmurjeva klika delila z denarjem v obliki nagrad pod različnimi imeni, med drugimi je bil Kocmur največjih vsot deležen.

Dokazal sem mu, da je imel Kocmur neupravičeno visoke vsote predurjemov.

Dalje sem dokazal, da je izrabljaval avtomobil, last bolniške blagajne, za privatne vožnje.

Da je sklenil z istim odborom pogodbo, na koje podlagi bi bil postal lahko mlad penzionist z vsemi rednimi in izrednimi prejemki definitivnih nameščenec.

Da so nakupovali delnice strankarske tiskarne z bolniško-blagajniškim denarjem.

Da so delili podpore za neki strokovni list.

Da niso na drugi strani dali bolniškom vožnje iz bolnice, ako so bili v isto poslani.

Da so nastavljali uradnike brez razpisa in brez kvalifikacije, da celo sodnike; ozirali so se le na social-demokratske strankarske voditelje.

Da ni še Kocmur do danes pojasnil računa o vožnji z avtomobilom na Rab čez Cirkvenico.

Da je prikrival zapisnike članu sozvesta iz strahu pred javnostjo.

Da so brezvestno špekulirali z zgradbo palače v Ljubljani.

Da je Kocmur žugal v preiskavi z maščevanjem.

Da se je s Kocmurjevo vednostjo nabiral pri uradnikih za zlate ure in verižice za Kocmurja in načelnika Rožanca. (Kaj pomenijo taka darila, si vsakdo lahko predstavlja.)

Česar pa nisem pri sodnji iznesel, je še tudi to, da se je denar nalagal v Splošnem kreditnem društvu, čigar vodilni član je bil tudi Kocmur.

So to dejstva, ki gotovo ne dopuščajo zaupanja možu na ravnateljskem mestu in je dolžnost merodajnih činiteljeve, da naredi remeduro.

Celje, 4. nov. 1923.

Ivan Bizjak.

Obiskujte

mestni muzej

v Cankarjevi ulici. Odprt vsako nedeljo od 10.—12. ure. Vstopnina 1 dinar.

Obiskujte

držati ljudstvo v svojih rokah; zato je bilo treba razdora, a Sokolstvo je moralo in je preneslo tudi ta udarec. Ostalo je neizpremenjeno v svojih načelih in mirno delalo dalje. Tudi danes še imamo med dobro duhovščino dovolj prijateljev, da celo pristašev, ki pa tega javno ne upajo in ne smejo pokazati, saj bi se jim šlo za kruh. Na Hrvatskem še fanatični verski klerikalizem ni našel ugodnih tal; zato še žive bratje Hrvatje v verskem oziru v slogi in zato najdeš tam še tudi katoliške duhovnike med Sokoli. Tukaj je tudi živel in deloval veliki in nesmrtni narodni načelnik in buditelj škof dr. Strossmajer, čigar spominu se klanja vse Sokolstvo.

Sokolstvo torej ne škoduje veri, temveč ji daje potom svoje vzgoje še pravo podlago. Oni, ki nas imajo za brezverce, so v resnici sami brezverci, ker se lahko miselno ali zlobno igrajo z verskim čustvom. Mi pa, bratje in sestre, ostanemo zvesti oni veliki Tyrševi ideji, ki je pred 60. leti nšla in še danes uči, da moramo spoštovati versko čustvo svojega srca, pa tudi vsakega drugega. V naših vrstah naj ne bo farizejev, ne hinavcev, ne prikljencev, ki mogoče drugače mislijo, ko govore. Sokol mora imeti dovolj poguma, da jasno in odločno pove, kaj mu biva v prsih. Neustrašenost in odkritost sta že od nekdaj sokolski čednosti.

V teh direktivah nam je iskati okrepitve za dolgo pot, ki nam jo je hoditi. Dajmo sebi vere in moči v naše delo, dajmo narodu vere v boljšo bodočnost! Versko prepričanje nam je sveto; ne vladimo ga, na jezik, naj ostane v srcu, da bo večno lepo!

(Dalje prihi.)

Sokolstvo v vojski.

Glede delovanja sokolstva v vojski je vladalo tudi v sokolskih vrstah razdvojenost naziranje in to je bil tudi glavni vzrok, da se je napadalo današnje jugoslovansko sokolstvo, češ, da hoče sokolstvo militarizirati. Ti napadi so imeli sicer uspeh pri nepoučeni masi, kljub temu pa je jugoslovansko sokolstvo delovalo naprej v svesti si svoje naloge, sečati svoje cilje in metode povsod, kjer gre za telesno vzgojo. Jugoslovansko sokolstvo je vedno zatrdjevalo, da ne gre za militarizacijo sokolstva, temveč baš nasprotno, da se v našo vojsko zanese sokolske metode in discipline. In imelo je popolnoma prav. Te dni so končale ankete strokovnjakov v vojnem ministertvu, ki je na podlagi teh anket izdalo nova navodila za telesno vzgojo v vojski. V uvodu teh navodil piše doslovno: »V svrhu čim večjih uspehov telesne vzgoje v vojski, ter da bi ta vzgoja popolnoma odgovarjala potrebam in končni svrhi zdrave, močne, vzdržljive in gibljive vojske, je neobhodno potrebno, da se vrši telesna vzgoja v vojski povsod enako, tj. po enakih metodah, sistemu in v enakem duhu. Ta telesna vzgoja mora biti v popolnem skladu s telesno vzgojo v šoli in v sokolstvu. Temelj telesne vzgoje v vojski je Tyršev vzgojni sistem, ki popolnoma odgovarja današnjim zdravstvenim zahtevam: vsestranost metodike, sistema, reda, discipline, požrtvovalnosti in ljubezni do naroda, domovine in Sokolstva. Na tej osnovi naj bo zgrajena tudi telesna vzgoja v vojski, kateri je treba posvečati vso pažnjo, odgovornost, ljubezen in čas. Jasnost pregleda in zvanja Tyrševega sistema je razvidna iz vseh knjig in časopisov, ki jih izdaja Jugoslovanski Sokol. Pouk in duh telesnih vežb razen fizičnega delovanja mora biti v popolnem skladu s Tyrševim sistemom. Posebno važno za vojaške vaditelje je zato posejanje sokolske telovadbe, da se na ta praktični način dobro upoznajo z načinom pouka in ustrojem telesne vzgoje. Z vztrajnim, doslednim izvajanjem preizkušnega Tyrševega sistema bomo dosegli ono popolnost, ki jo je zasledoval velik Tyršev duh: zdravje, moč in narodno lepoto, ki so največje bogastvo in najboljša obramba zoper vsakega sovražnika. — S tem je dobilo jugoslovansko sokolstvo najboljšo prikljevitve in zadoščenje na vse napade in zavistnih nasprotnikov. Vsakdo pa lahko iz tega razvidi, ali je to militarizacija sokolstva ali pa narobe — sokolizacija vojske?

Globoka ješenska brazda.

Ali si že kdaj opazoval debelo pešo, ki je rastla na rigolani, tj. na globoko obdelani zemlji? Na pr. v kakem nanovo zrigolanem vinogradu ali pa nanovo pripravljeni drevesnici? Se enkrat tako debela je pesa, ki raste po takih prostorih. Sicer ni prav, da se novi trtni in drevesni nasadi porabljajo tudi za peso, ali za to ne gre v tem primeru. Važno je, da vemo, kako nam pesa po takih mestih uspeva. Veselje jo je opazovati, kako bujno raste.

Pri pesi se najbolj očitno vidi, kako dobro ji ugaja globoko obdelana zemlja. Taki uspehi in zgledi so napotili skrbne gospodarje po drugih krajih, da so začeli svoje njive sploh globokeje obdelovati, in sicer v prvi vrsti za peso, ki je za tako delo najbolj hvaljezna. Ugoden uspeh globokejšega oranja se je poznal pozneje pa tudi pri drugih sadežih, tako da so se pridelki splošno dvignili.

Tudi za naše kraje nastaja važno vprašanje, če ne bi poiskali nove in večje rodovitosti v globokejši plasti naše zemlje. Res je, da nimamo povsod pripravne zemlje za globokejšo obdelovanje. Tam, kjer je zgornja plast plitva, spodnja pa prodnata ali pa kamenita, kakor na pr. po kraških tleh, tam ni prilike za globoko oranje. Kjer imamo pa debelo plast dobre in rodovitne zemlje, tam je pa prilika za globoko obdelovanje ugodna.

Čas za to delo je sedaj, ko delamo praho. Globoka brazda se priporoča v pričetku le za gotove sadeže, predvsem za peso in take okopavine, katerim močnejšemu gnojimo, zaradi tega, da mrtvico, ki jo spravljamo na vrh, čimprej in čimbolj oživimo. Tudi naši zeljniki bi veliko pridobili na svoji rodovitosti, če bi jih jeseni globoko preorali.

Za globoko obdelovanje je treba močnega orodja. Na večjih posestvih imajo za to težezne »rajolne pluger«, ki so težki in potrebujejo po dva para živine ali pa motorno silo. Za razmere malega posestva bo zadostovalo, če poglobimo sedanjo plast zemlje, ki je pri nas vobče bolj plitva, z navadnimi »Sackovimi« plugi, ki imajo spredaj na gredlju manjši predlemez, tako da se brazda hkrati v

dvehi potih reže, najprej z vrha in za tem do tal in se obe brazdi obračata skupaj, vendar tako, da leži vrhnja brazda spodaj na dnu glavne brazde. Ti plugi se dajo uravnati tudi za nekoliko globočje oranje, kakor z našimi navadnimi plugi. Velik uspeh bi se dal doseči pa tudi samo z rahljanjem spodnje plasti, ki bi na ta način oživela in postala bolj rodovitna. Kjer je torej prilika za poglobljevanje sedanje brazde ugodna, tam naj se skuša dosedanja rodovitost zemlje dvigniti tudi z globokejšim oranjem, oziroma z rahljanjem spodnje plasti, ker se na globokejšo obdelano zemljo vsi sadeži bolj sponašajo, kakor na plitvo obdelano.

Kako napravim dober kis iz vina? Vinske tropine morate zdrobiti in v pripravi kad zaliti s toplo vodo, toliko, da jih voda pokriva. Voda iz vleče iz tropin še ostali sladkor in druge snovi. Da se to bolj uspešno vrši, je prav, da tropine v kad vsak dan dobro premešate. Ko je to kipeње čez dober teden dni končano, se začne pravo kisanje. Pokipele tropine pustimo kisati na tropinah, še bolje pa je, da jih otisnemo in pustimo tako dobljeno tekočino posebej kisati. Pri tem kisanju se alkohol, ki je nastal iz sladkorja, pretvarja v ocetno kislino. Vse to delo se mora vršiti v gostem prostoru, ki ima 20—30 stopinj C. Za bolj uspešno kisanje je dobro, če pri mešanju par litrov vinskega ali sadnega kisa. Če hočemo dobiti močan kis, je treba primešati na 100 l tekočine še 2 do 3 litre čistega špirta. Navadno se dela pa tudi brez tega, če so bile tropine dobre. Kis je gotov v 6 do 8 tednih. Kisanje tropin ozir. tekočine se mora vršiti v odprtih posodah.

Slaba vinska letina na Madžarskem. Na Madžarskem so imeli letos slabo vinsko letino. Pridelali so za polovico manj vina nego lansko leto.

Ali res žame živina rajše iz gar kakor iz jasl? Imamo bogate živinorejske kraje in dežele, kjer sploh ne poznajo gar, ampak žre živina sploh iz jasl. In ker je tam živina veliko lepša in bolj rejena, kakor je naša, sklepamo že lahko iz tega dejstva, da se prav dobro izja-

žati brez gar. Gare imajo svoje prednosti, če pokladamo celo seno ali zeleno klajo, ker je živina v tem primeru ne more tako lahko razmetavati, posebno poleti ob času nadležnih muh. Sicer imajo gare pa to slabo stran, da se mora živina spenjati navzgor, da si lahko natošči oči in da si zlasti mlada goved lahko kvari razvoj hrbtišča in za plečeti. Gare prav lahko pogrešamo, če napravimo jasli dosti prostorne in če jasli na strani živine ogradimo, tako da se ne morejo živali z glavo otepati niti se med seboj prerivati.

Ali je mogoče črve v jablanah pokončati in na kateri način? Mislimo tu na bele lesne črve, ki so gosence od metulja »zavrtaca« in ki vrtajo in razjedajo po deblu. Na te črve sklepamo po drobnem žaganju podobnih odpadkih, ki se nabirajo ob luknji zunaj debla. Lesne črve uničujemo s tem, da jih s pomočjo dolge žice, ki jo porinemo skozi luknjo v deblo, zabadamo in s tem pokončamo. Tudi s tobakovim dimom jih lahko prepodimo iz luknji.

TRŽNE CENE.

Tržne cene v Mariboru

dne 1. novembra 1923. (Cene v dinarjih).

1. Meso: Govedina I 26—, II 17—24—, III 15—20—, sveži jezik 24—25—, vampi 8—, pljuča 6—, ledvice 22—, gobec —, možgani 22—, parklji 6—, vime 10—, loj 15—20—. Teletina I 32—50—, II 30—, jetra 24—, pljuča 23—, ledvice —, Svinjina: Prašičje meso 30—40—, salo 36—, čreva mast 30—, pljuča 15—, jetra 15—, ledvice 25—, glava 25—, noge 17—, slanina sveža 38—40—, papirirana 45—, prekajena 45—, mast 40—, prekajeno meso 45—48—, šunke 52—58—, prekajene noge 10—, prekajen jezik 48—, prekajena glava 32—.

2. Klobase: krakovske 50—55—, debrecinske —, brunšviške 27—, pariske 32—, posebne 32—, safalade 32—, brenovke 36—, kranjske 52—, prekajene —, meseni sir 32—, poljske salame —, pretisnjene klobase 32—.

3. Konjsko meso: I 12—15—, II 8—10—.

4. Kože: konjske, komad 150—, goveje 20—22—50—, telečje 30—32—50—, svinjske 7—10—, usnje gornje 105—120—, podplati 100—140—.

5. Perutnina: Pištanec majhen 20—25—, večji 30—40—, kokoš 50—55—, raca 30—40—, gos 60—80—, golob —, zajec domač (majhen) 20—, zajec domač (večji) 40—.

6. Mlečni izdelki: mleko (liter) 3—50—, smetane 15—16—, surovo maslo (kg) 46—47—, čajno maslo —, maslo —, sir ementalški —, polementalški 65—70—, trapistni 35—, groyski 40—, tilsitski 40—, parmezani 200—, sirček (komad) 7—10—, jajca (komad) 2—2—25—.

7. Pijača: Vino novo 6—, vino staro 15—, pivo 6—50—, stekl. pive 3—25—, žganje 20—25—.

8. Kruh: Bel (kg) 7—, črn 6—, ržen —, zemlja (5/4 dkg) komad —50—, mlečni kruh —.

9. Sadje: (kg) Črešnje —, jabolka I —, II 6—, III 3—, slive —, suhe 7—8—, marelice —, breskve 5—6— (liter) kostanjev surovih 1—75—3—, kostani pečeni (liter) 5—, hruške I —, II 8—, III 5—, limone (komad) 0—75—4—50—, oranže —, rožice —, fig 13—15—, dateljini —, mandeljini 60—, orehi 8—, orehi luščeni 30—.

10. Specerijsko blago: Kava I 70—, II 40—, kava pražena I 70—, II 45—, sol 3—50—, poper celega 35—, poper mlet 45—, paprika 50—100—, testenine 14—, sladkor v prahu 25—, sladkor v kristalu 23—, sladkor v kockah 24—, kvas 32—50—35—, škrob pšenice 15—, rižev 25—, koruznega —, riž 6—50—14—, kis navadni (liter) 2—, vinski 3—, olje namizno 31—, bučno 40—, špirit denat. 15—, mijo 9—.

11. Žito: Pšenica 4—, rž 3—, ječmen 3—, oves 3—25—, koruza 3—75—, proso 4—, ajda 3—, fižol luščen 4—50—, fižol rajčni —, grah —, leča —.

12. Mleški izdelki: Pšenična moka 0 6—75—, 1 6—50—, 2 6—, 3 —, 4 —, 5 —, 6 5—50—7—, kaša 7—50—, jesprenj 6—50—, otrobi 2—25—, koruzna moka 4—, koruzni zdrob 5—6—25—, pšenični zdrob 7—7—50—, ječmenova moka —, ajdova moka 1—9—50—2—8—, ajdova kaša (liter) —, ržena kava 10—, cikorija 26—.

13. Krma: Seno sladko 75—100—, seno kisel —, otava 75—, detelja —, ovsena slama 65—75—, pšenična slama —, ržena slama —, (za 100 kg).

14. Kurivo: Drva trda 200—, mehka 410— (za m³), premog, trboveljski 40—42—, velenjski 27—29— (za 100 kg), oglje 2—, koks 1—25— (za kg), liter petroleja 7—, liter bencina 17—, kg karbida 6—50—, kg sveč 14—.

15. Zelenjava in podzemljice: Salata glavata (kg) —, strcnata —, endivija 1—1—25—, berivke —, motovilka —, zelje zgodno (kg) —, zelje pozno (kg) 0—75—, do 1—25—, karfiola (komad) 5—20—, spargeljni šopek —, špinaca kupček 1—, paradižnikov 3—, kumare komad 0—25—0—50—, za ukisovanje —, buč jedilnih komad 2—3—, grah v stročju (liter) —, luščenega —, fižol v stročju (liter) I —, II lušten 2—2—25—, peteršilja šopek 0—25—, zelenje šopek 0—25—, čebule 2—3—, česen 10—, pora (komad) 0—25—, korenje vrtno 0—25—, korenje navadno 0—25—, zelenjava za kuhno (šopek) 0—25—, redča pesa (komad) 0—50—, repa 0—25—0—50—, koleraba podzemljica (komad) 0—50—, krompir zgodnji (kg) —, krompir pozni 1—1—25—, hren 5—, zelja kislega 3—4—, repe kisle 2—.

Tržne cene v Celju dne 1. nov. t. l. Govedina: I. vrste 25, II. vrste 20, na trgu I. vrste 20—22, II. vrste 17—50. Teletina: I. vrste 35, II. vrste 30. Svinjina: I. vrste 35, II. vrste 32—50, mast domača 43, ameriška 39, šunka 55, prekajeno meso 40—45, Mleko 3—50—3—75, surovo maslo 50, čajno 76, jajce 2—2—25, Moka »00« in »0« 6—20, »2« 5—90, »4« 5—50, koruzna moka 3—50—3—80, Na drobno 50 para več. Zelje 4, krompir 1—1—25, 1 kub. meter trdih drv 160, mehkih 110. Sladko seno q 100, pol sladko 75, kisel in slama 50.

Za 100 dinarjev se je dobilo 6. nov.: 1.17 dolarja, 6.48 švic. frankov, 82.550 avstr. kron, 22.200 ogrskih kron, 39.37 čeških kron, 26.17 lir, 20 francoskih frankov, 125 bolgarskih levov.

Blagovna borza v Novem Sadu 6. nov.: pšenica bačka 325; ječmen bački 255, oves bački 230, turščica bačka 203—208, stara 240, fižol beli bački 530, moka »0« 520—525, »2« 470—475, »5« 425, »6« 350.

Zagrebaški trg z usnjem (31. oktobra). Zaradi zadnjega oslavljenja dinarja je tendenca čvrstejša. Promet pa je majhen. Cene na debelo, postavno skladišče: kruponi 100—115, podplati z robom 75 do 85, kravje usnje, žolto 105—115, črno 95—100, boks črni domači 22—30, vratina 55—65, teletina žolta 175—185, črna 160—170 D.

Trg z jajci (5. tm.). Trgovina se ne razvija povoljno. Na londonskem trgu vlada stagnacija. Živahno povpraševanje je prišlo v Franciji, Italiji in Španiji. Zadostne zaloge ima Švica, ki ne povprašuje posebno. Naše cene v splošnem ne konvenirajo inozemstvu. Povprečne nakupne cene za komad v raznih naših pokrajinah so bile prošli teden: v Sloveniji 1.80—1.90 D, v Vojvodini 1.80, v Srbiji 1.60—1.65, v Hrvatski in Slavoniji 1.80—2 D.

Tržne cene za mast in slanino. Beograd: mast 35 do 36, slanina 28 do 30, suho meso 28 do 32, prekajene šunke 55 do 65, salama 85 do 90 Din. za 1 kg na veliko. Milano: slanina 9, mast 10, ameriška slanina 8, ameriška mast 7.20 lir za 1 kg. Chicago: mast 12.85, slanina 9.50.

Cene za govejo živino v notranjosti države. Kragujevac: volji 10 do 13, prašiči 21 do 23 Din. za kg, franko trg Palanka. Govedo: 9.50 do 10.50, debeli prašiči 20 do 22 Din. za kg žive teže. Vukovar: volji 13 do 14, krave 10 do 12, teleta 18, prašiči 22 do 26 Din. za kg žive teže. Belovar: mesnati prašiči 25 Din. za kg žive teže. Osijek: boljše krave 3500 do 5000 Din. komad ali 11 do 13 Din. kg žive teže. Tovorni konji 3 do 10 tisoč Din. komad.

Trgovina, obrt in industrija.

Osnovanje delniške družbe »Elektrarna Fala«. Ministrstvo za trgovino je odobrilo osnivanje delniške družbe, ki prevzame elektrarno na Fali. Osnovni kapital znaša 5 milijonov dinarjev. V upravnem svetu so razen Jugoslovancev tudi inozemci in sicer Maks Breitner, Georg Dreifuss, Paul Perocher, Josef Roshaendler in dr. Eduard Tusot. Sedež družbe se mora prenesti v Beograd. Temu se moramo tembolj čuditi, ker pač podjetja samega nikoli ne bo mogoče prenesti v Beograd in je sedež družbe v Mariboru itak na našem ozemlju. Družba bo imela s tem le večje težje, ker bo morala poleg vodstva na Fali in v Mariboru vzdrževati še posebno centro v Beogradu, ki bo centrala le na papirju, ker bo vodstvo podjetja prejšnjemu še nadalje moralo ostati v Mariboru, sicer bo vsako redno poslovanje sploh nemogoče.

Stalna trgovska delegacija v Zagrebu. Novosadski trgovci so imeli te dni konferenco, na kateri je bil sprejet predlog, naj se ustanovi v Zagrebu stalna trgovska delegacija, ki naj bi bila nekaj posvetovalni organ finančnega ministra, zlasti, kar se tiče davkov. V tej delegaciji naj bi bili zastopani trgovci iz cele države. Nadalje je bilo na tej konferenci sklenjeno, staviti finančnemu ministru predlog, naj bi se dosednji sistem pobiranja davkov spremenil v toliko, da bi se trgovcem dovoljevalo plačevanje davkov v obrokih. Te predloge je posebna delegacija novosadske trgovske zbornice včeraj izročila finančnemu ministru.

g Nova industrijska podjetja v Sloveniji. Kljub nenaklonjenosti, ki jo kaže vlada napram slovenski industriji, se industrija v Sloveniji najkrepkeje razvija. Kakor poročajo listi, se ustanavlja v Stični tik ob železnici nova velika tovarna za železo in sicer z angleškimi, italijanskimi in domačim kapitalom. Stavbišče je že kupljeno. S stavbo se prične takoj in je v ta namen najetih razen drugih potrebnih delavcev tudi že 400 zidarjev. V Jesenicah gradi trgovec A. Tršan novo moderno tovarno za železnino, kakor kuhinjsko posodo, železne peči in drugo drobno blago iz železa, kakor pisarniški material itd. Stroji za tovarno so že dospeli in bo pričelo podjetje prihodnjo pomlad že obratovati. S to tovarno bo spojen tudi zavod za galvaniziranje, ki bo eden največjih in najmodernejših te vrste v naši državi. Upajmo, da bo ta naravni razmah industrije v Sloveniji tudi Beograščane prepričal, da je Slovenija najpripravnnejša za ustanavljanje novih industrijskih podjetij in da je zato tudi v prvi vrsti vredna upoštevanja in razumevanja.

g Zagrebački zbor. Prijavnice za prolejni veliki sajam v Zagrebu, koji se obdržuje od 27. IV. do 5. V. 1924, več se razširjajo. Mogu se dobiti v uredu Zagrebačkog Zbora, Martićeva ulica. Do sada je stigla koja stotina prijava za sudjelovanje na sajmu. Kod doznake mjesta najprije dolaze u obzir domaći producenti.

g Kriza češkoslovaških pivovarn. Vse visokega stanja češkoslovaške valute je prišla češkoslovaška industrija v težko krizo, od katere so zlasti prizadete češke pivovarne. To je razvidno tudi iz letnih bilanc. Največja češkoslovaška pivovarna, Plzenska delniška je na običnem zboru delničarjev sklenila, da za letos ne izplača nikake dividende. Tudi druge pivovarne slede temu vzgledu.

g Prodaja barake »Dunaj« v Mariboru. V pisarni inženirskega oddelka Dravske divizijske oblasti v Ljubljani, Kongresni trg 1, vršila se bo dne 15. novembra t. l. ob 11. uri dopoldne ponovna javna ustmena dražba za prodajo barake »Dunaj« v Mariboru. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Prodaja skladišča v Einspielerjevi ulici v Mariboru. V pisarni inženirskega oddelka Dravske divizijske oblasti v Ljubljani, Kongresni trg 1, vršila se bo dne 16. novembra t. l. ob 11. uri dopoldne tretja javna ustmena dražba za prodajo skladišča v Einspielerjevi ulici v Mariboru. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Prodaja dravske vojašnice v Mariboru. V pisarni inženirskega oddelka Dravske divizijske oblasti v Ljubljani, Kongresni trg 1, vršila se bo dne 20. novembra t. l. ob 11. uri dopoldne ponovna javna ustmena dražba za prodajo dravske vojašnice v Mariboru. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Prodaja luksuznega avtomobila. Glavna carinarnica v Ljubljani bo prodala dne 20. novembra t. l. v garaži specijalne tvrdke »Balkans« v Ljubljani luksuzni avto znamke »Itala«. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava papirja. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 17. novembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave večje množine raznega papirja. Predmetni oglas s natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava vijakov. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 17. novembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznih vijakov. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava firneža. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 17. novembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 6.000 kg. firneža. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava gradbenega lesa. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 17. novembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 32 m³ lipovine, 8.8 m³ brehovine za furnirje in drugo in 6.4 m³ jablanovine. Predmetni oglas s natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava riža, makaronov in fižola. Pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 15. novembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 750 kg riža, 550 kg makaronov in 300 kg fižola. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava zimskih maj. Pri odeljenju za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 20. novembra t. l. druga ofertalna licitacija glede dobave 2000 zimskih volnenih maj (mornarskih triko-srajc). Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Kultura in umetnost

x Knjige Slovenske Matice so dospjele. Mariborski člani naj jih dvignejo pri poverjeniku g. R. Pleskoviču (Strossmayerjeva ulica 26) proti doplatilu 10 D in poštini 1.30 D. Obenem se bo pobirala članarina za leto 1923 v znesku 30 D.

x Matematične tabele. Sestavil prof. Ivo Tejkal. 1923. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena v platnu vezani knjigi, priročne žepne oblike 66 Din. Knjiga ima spredaj navodilo za uporabo matematičnih tabel. Pojasnila so podana v vseh treh narečjih: slovenski in srbo-hrvaščini ter so tiskana istotako v latinici in cirilici, kar knjigo posebno usposablja za uporabo po celi državi. Knjiga je nujno potrebna našim tehnikom. Zelo dobro bo služila vsem tehnikom pri študiju, tako za univerze, posebno nične srednje šole in druge šole, posebno uporabna je pa v praksi za inženirje, stavbne podjetnike, industrije itd. Delo prav toplo priporočamo.

Objave.

§ Instrukcije za višjo in nižjo gimnazijo daje rešen osmošolec. Naslov pove iz prijaznosti uprava »Taborac«.

§ Prostovoljno gasilno društvo v Račjem priredi dne 11. nov. veliko veselico ob priliki blagoslovitve in prevzema parne brizgalne od prostov. gasilnega društva v Mariboru v gostilni pri Jugoslovani. Spored: Ob pol 14. uri sprejem brizgalne na občinski meji, nato slovesna blagoslovitev parne brizgalne pred gasilnim domom; ob pol 15. uri vaja z parno in ročno brizgalno; ob 15. uri vkorakanje na veselilne prostore. Ker je čistiti dobiček namenjen za pokritje nakupa parne brizgalne, pričakuje obilen obisk odbor.

Vojne olajšave po novem zakonu o ustroju vojske in mornarice.

Po naredbah ministrstva vojske in mornarice z dne 25. septembra 1923 in v dne 6. oktobra 1923. se letos potrjenim mladencem določi rok službe v kadru po novem zakonu in po novem zakonu se priznajo tudi vojne olajšave. Rok službe za vse vrste orožja, razen mornarice, je določen na 18 mesecev, skrajšani rok pa na 9 mesecev. Mornarji služijo šest mesecev, dijaki ki imajo najmanj šest razredov srednje šole, 9 mesecev, če pa po devetih mesecih ne napravijo izpita za rezervnega častnika, 14 mesecev. Bogoslovci služijo 6 mesecev, samci ali osamljeni imetja, služijo polni rok. Dediči imetja pa skrajšani rok.

Člen o vojnih olajšavah se nekoliko razlikuje od doslejnih določil. Novo določilo se glasi: a) V rodbinah, v katerih so samo ženske, se nabornik, kot hranilec oprosti kadrovske službe le tedaj, če rodbina plačuje 20 ali manj dinarjev neposrednih letnih davkov; b) Nabornik iz rodbine, v kateri so samo ženske, služi skrajšani rok 9 mesecev kot prvenec ali edinec, če rodbina plačuje nad 20 dinarjev neposrednih davkov; c) potrjenemu naborniku iz rodbine, ki plačuje manj kot 20 Din neposrednih letnih davkov, ako ima brata pod 17. let starega, se odloži služba v kadru dotle, da mlajši brat izpolni 17. leto, a to le do 25. leta nabornikove starosti, na to pa služi skrajšani rok. d) Skrajšani rok 9 mesecev se prizna tudi onim rekrutom, v čigar rodbini sta od leta 1912 do 1920 padla ali umrla vsled ran iz vojne službe dva ali več članov rodbine.

Rekrutom, katerim sta v družini od 1912 do 1920, kakor zgoraj omenjeno, padla ali umrla dva ali več članov rodbine, je takoj, vsaj pa v dveh mesecih predložiti tozadevna dokazila. Teh rokov se je strogo držati, ker se na pozneje vlozene prošnje ne bo oziralo.

Iz življenja in sveta.

Kaj bi se dalo storiti za denar, ki je bil izdan za svetovno vojno.

Anglež Steward B. Bruce je nedavno izdal knjigo, ki v nji našteva, kaj vse bi se dalo storiti za denar, ki je bil izdan za svetovno vojno. Bruce piše dobesedno: »Svetovna vojna je stala razen morja krvi vse antantne države okroglo štiri sto milijard dolarjev. Kako bi prišlo lahko izboljšali razmere v teh državah, če bi to ogromno svoto denarja, ki je bil potrošen za boj zoper pruski militarizem, porabili izključno za miroljubne namene. Predstavimo si rodbinsko hišo v vrednosti 2000 dolarjev z opremo in vsemi drugimi potrebščinami, ki jih celimo na 1000 dolarjev. Tako hišo obdajmo z vrto ali s posestvom v izmeri 5 alov, vsak alov po 100 dolarjev. Tako hišo s posestvom bi lahko kupili v saki rodbini v mestu in na deželi, ki živi na ozemlju Zedinjenih držav, Kanadi, Veliki Britaniji, na Irskem in Skotskem, v Franciji, Belgiji, Nemčiji in Rusiji. In če zmiraj bi nam ostalo toliko denarja, da bi mogli vsakemu mestu z 200.000 prebivalcev v vseh imenovanih državah ustanoviti knjižnice v vrednosti 5 milijonov dolarjev, bolnice tudi za 5 milijonov dolarjev in univerze za 10 milijonov dolarjev. Kljub temu bi še preostajalo toliko denarja, da bi naložen z obrestmi po 5% omogočal vzdrževati do konca sveta armado 185.000 učiteljev z letno plačo 1000 dolarjev in ravno tako visoko števílo bolniških strežnikov. Se vedno bi si ne znali pomagati z denarjem. Lahko bi kupili celo Francijo in Belgijo, kajti pred vojno so cenili bogastvo Francoije na 62 milijard in Belgije na 12 milijard dolarjev.

Bruce pa je računal zgolj z izdatki, ki so jih imele v vojni antantne države. Če pristavimo k temu še vojne izdatke centralnih držav, si lahko zamišljamo, koliko dobrih reči bi se dalo storiti za milijarde ki so služile človeškemu klanju.

Zaloigra na Wranglovem otoku.

Raziskovalec V. Stefenson pripoveduje o zaloigri, ki se je nedavno odigrala na Wranglovem otoku. Wranglov otok leži v bližini sibirske obale in je predmet spora med rusko in angleško vlado. Mislilo se je, da je na otoku mnogo zlata. Po nalogu kanadske vlade je začel Stefenson že leta 1913 z raziskovanji. L. 1921 je začel s kolonizacijo otoka, da bi mu v slučaju, ko pride spor pred mednarodni forum, lahko dal popolnoma angleško lice. Izkrca je na otoku štiri Angleže v spremstvu neke eskimonske žene. Zadnja vest, ki je prišla od teh naseljenčev, pravi, da so našli na otoku bogat zalaj, in da se lahko žive. Leta 1922 je hotel Stefenson obiskati naseljence, toda zalaj ga je led, ker je otok dostopen samo štiri mesece, v ostalem času pa ga obdaja zima in led. Pred sedmimi meseci je odšla na otok nova ekspedicija, ki pa je našla pri življenju samo še eskimonsko ženo. Ona je pripovedovala o zaloigri ostalih naseljenčev ter o svojih boji za obstanek. Kakor hitro so

prišli na otok, so začeli zbirati hrano za zimo, ki traja polnih devet mesecev. Na pravili so v snegu skladišča za meso, toda predno so opazili, se jim je meso deloma skvarilo, deloma pa so ga pojedli medvedi, ki jih je tam vse polno. Tako je prišla zimska doba, ko sije solnce samo po dve uri na dan. V tem času je vsak lov nemogoč. Preživljali so se, kakor jim je pač bilo mogoče in željno čakali, da bi se prikazala kaka ladja. Toda vse njihove nade so bile zaman. V obupu so pozabili tudi na lov in tako jih je letošnja zima, ki se je tam že pričela, našla zopet brez hrane. Končno so se trije člani družbe odločili, da gredo po zamrznjenem morju na sibirsko obalo, da tam prosijo za pomoč. Toda svojega cilja niso dosegli, v ledu in snegu so onemogli in zmrzli. Tudi zadnji Anglež je moral umreti. Zbolel je za skorbutom in je izdihnil nekaj tednov pred prihodom angleške ladje. Pri življenju je ostala edino le eskimonska žena, ki je bila podnebju bolj vajena, toda tudi ona bi ne bila mogla več dolgo zdržati.

Ženitveni klub.

Kdor v Franciji omogoči kako zakonsko zvezo, s tem svojim »dobrim delom« ne samo, da osreči dvoje ljubečih src, ampak vrši ob enem tudi veliko patriotično delo. Franciji preti resna nevarnost depopulacije in za to stoji francoska vlada še vedno na stališču, da z zakonom prične družina in z družino pridejo seveda tudi otroci, ki so Franciji tako zelo potrebni.

Pred letom dni je bil v Parizu ustanovljen takozvani ženitveni klub. Naloga tega kluba je, da pospešuje ženitev ter da omogoči onim bojazljivcem, katerim pri pogledu na žensko pade ljubezni prekipevalo srce v hlače, stik in spoznanje z ženskim svetom. Člani kluba so morali v začetku in svrhu spoznanja na ulici nositi zeleno vejico. Toda ta prvotna uredba ni imela posebnega uspeha, ker so se bojazljivci kljub temu, da so nekatere device nosile kar cele zelene metle, žensk izogibali. Zato si je klub pozneje poiskal primerne lokale, kjer so se taki ženitveni kandidati lahko sestajali in spoznavali z nežnim spolom, neprisiljeno in brez vsake obveznosti. — Letos namerava klub proslaviti na svečan način svojo prvo obletnico. Ob tej priliki bo vodstvo kluba pokazalo uspehe v prvem letu. Ljudje so se sprva smejali temu nenavadnemu klubu, ki pa se sedaj počasi s svojim številom članov. Šteje namreč nič manj kot 700 članov obojega spola in je dosegel v prvem letu 21 porok in 40 zarok. To je zelo visoko število, če se pomisli, kako premišljeno stopajo Francozi v zakon. Najprej je treba boljše zakonsko polovico dobiti poznati, potem pa je Francozu potrebno popolnoma urejeno stanovanje, predno se odloči za družinsko življenje. Kakor povsod, vlada tudi v Parizu veliko pomankanje stanovanj in gotovo nad 1 milijon ljudi stanuje po hotelih. Naravno je, da ob takih razmerah tudi klub ni mogel delati čudežev in zato posebno naglašja, da bi niti teh 20 zakonov ne bilo, če bi ne bil posredoval klub in ojačal one kandidate, ki se boje žensk. Bilo pa bi vsekakor zanimivo vedeti, koliko let štejejo posamezni kandidati, če bolj pa kandidatinje, ki se zbirajo v tem klubu. Skoraj gotovo bi se potrdil sum, ki ga izražajo nekateri francoski listi, da bi bil to najboljši odgovor na vprašanje, zakaj se je pri 700 članih sklenilo v enem letu komaj 20 zakonov. Pri vsem tem bo menda bojazljivost moških igrala najmanjšo vlogo. Toda vodstvo kluba noče o tem ničesar izdati, menda se boji revolucije, ki bi jo povzročile njegove članice.

Plačal mu je.

Da si okrepča zdravje, je znani nemški pesnik Viktor pl. Scheffel šel na jug. Nekega dne dobi od prijatelja nefrankirano pismo, v katerem je bilo zapisano samo: »Meni se dobro godi. S pozdravom Tvoj...« — Pesnik se je jezil, ker je moral plačati visoko poštnino za nič, torej pravi: »Čakaj, mreinal! Vzel je težak kamen, ga položil v zaboj ter prijatelju odposlal z nakazano poštnino. V nadi da dobi kako dragoceno, prijatelj sprejme pošiljko in plača ogromno poštno pristojbino. Kakšen obraz pa je naredil, ko odpre zaboj in najde navadno skalo, na kateri je bil prilepljen listič z napisom: »Pri sporočilu da se ti

dobro godi. odvali se mi je od srca priložen kamen. Scheffel.«

Premaknili 7 nadstropno poslopje.

Amerikanski listi poročajo, da so nedavno premaknili sedemnadstropno poslopje v Čikagu, ki tehtja 15 milijonov funtov, za celih 85 čevljev daleč. Poslopje je bilo treba bodisi podreti ali pa ga premakniti, kajti Michigan boulevard sedaj razširjajo. Najprej se je zdelo nemogoče, da bi tako ogromno maso mogli premakniti. Toda izkazalo se je, da so čikaški premikači hiš izredno podjetni, kajti poslopje je »potovalo« s svojega starega mesta na novo mesto. To potovanje je sicer precej počasno — štiri čevlje na uro. Najbolj zanimivo pa je, da je med tem, ko se je poslopje počasi premikalo, vladal v poslopiju samem popolnoma vsakdanji promet. Voda je tekla kakor navadno, elektrika svetila in telefon posloval. Celo elevatorji so vozili kakor navadno. Porabilo se je štideset vagonov lesa, sedem vagonov jekla in 13.000 čevljev jeklenega kabla.

Več plemičev kakor rubljev.

»Glas Svobode« v Čikagi poroča 2. tm.: V tretjem razredu parnika Constantinople je priplulo v Newyork danes s številnimi drugimi priseljenci tudi devetindeset ruskih plemenitašev in plemenitašinj. Vsega skupaj so imeli seboj komaj 36 rubljev (rubelj je komaj za spoznanje boljši kot nemška marka). — Torej niti en rubelj ne pride na vsakega plemenitaša. Med lastniki teh 36 rubljev je bilo enajst princev, dvanaest princes, šest baronov, osem baronic in dva grofa. Stotnik grof Ivan Peterhof je bil nekak načelnik cele priseljeniške ekspedicije. Povedal je, da so morali pobegniti iz svoje domovine, ko so se komunisti polastili vlade, ter da so se na različne načine preživljali v Carigradu, dokler jim niso dobrohotni Amerikanci dali denar, da se lahko izselijo v deželo svobode.

Samo svoji ženi smeš kodrati lasje.

Čikaški list »Glas Svobode« poroča: Moški vedno bolj izgubljajo svoje pravice. Sedaj ne bodo smeli niti las kodrati drugim zastopnicam nežnega spola kakor svojim ženam. Tako je vsaj odločil sodnik Rooney, ko je Mrs. James Ryan obdolžila svojega možička, da je kodral lasje mladi blondinki Lucille Rees. Razžaljena ženska se je pritožila, da ni njenih še nikdar kodral. In nadaljevala je z zavistnim glasom: »Poročena sva že deset let in ne paše mi v glavo, da bi pustila si ukrasti moža od take punčare.« Sodnik je resno ogledal si trojico, nato pa je naročil lepi Lucili, da si naj zanaprej sama kodra lasje, ali pa poišče drugega kodrača, toda takega, ki nima doma tako hude žene, kkor jo ima Mr. Ryan. Kaj bi se dalo storiti za denar, ki je bil

Razno.

r Nenavadna kupčija. V mestu Salzwedel v Nemčiji je bil nedavno kaznovan nek kolesar, ki je vozil po pešpoti, na 50.000 mark v bankovcih po 1, 2 in 5 mark. Zavil je vse skupaj v papir in zanesel vse skupaj na policijo, misleč, da se bo policija mučila s štetjem. Toda na policiji so bili še bolj premeten. Odnesli so cel zavoj k nekemu trgovcu ter ga prodali za star papir. Trgovac je plačal za teh 50.000 mark kar celih 13 milijonov.

r Najbogatejši človek na svetu. Doslej se je splošno mislilo, da je najbogatejši na svetu I. Rockefeller ali Henri Ford. Ameriški finančni minister pa je nedavno objavil statistiko davkov, iz katere sledi, da šteje Amerika 21 mogotnikov, ki imajo letno nad 1 milijon dolarjev. Na prvem mestu te liste nekronanih kraljev je J. Pierpont Morgan, znani bankir, ki ima letno nad 10 milijonov dolarjev dohodka. Za to vsoto vsaj plačuje davke in je malo verjetno, da ne bi bila resnična. Prejkone bo njegov dohodek še večji.

r Sanje so ga rešile. Često se jezimo, ko se prebudimo iz kakih prav neumnih sanj. Take čudne sanje je imel pred tedni tudi računski uradnik Oton Berecki v Velikem Varadinu na Madžarskem. Sanjalo se mu je, da bo v noči dne 30. sept. ob 2. uri zjutraj mrtev. Dasi ni bil lahkovoren, vendar so ga te čudne sanje začele vznemirjati. Začel se je pripravljati na smrt. Ko je napočil 30. september, se je poslovil od vseh svojih prija-

teljev ter okrog polnoči legel v posteljo. Toda spati ni mogel. Čudne sanje so mu neprenehoma rojile po glavi. Vstal je zopet ter hodil po sobi. Nad posteljo je visela stara podoba. Začel si jo je ogledovati, kakor še nikoli v svojem življenju, dasi je že telih dvajset let visela na tem mestu. Nenadoma se mu je zazdelo, da sliši na dvorišču nek šum, kakor da bi prihajali vlomilci. Šel je ven ter pogledal, a ni našel ničesar. Ko pa je prišel v sobo, je ležala na njegovi postelji razbita slika, ki si jo je malo prej ogledoval. Če bi bil ležal v postelji, bi ga bila gotovo ubila. Tako pa so mu sanje rešile življenje.

r Biseri v kokošvih orehih. Na Francoski akademiji znanosti je nedavno poročal profesor Daugourd, da se glasovi odkritja njegovega tovariša tudi v znanih kokošvih orehih najdejo biseri, kakor v školjkah. Proces njihovega nastanka je popolnoma isti, kakor pri školjkah. Malo peščeno zrno, ki pride v oreh, zbira krog sebe najboljše soke, ki zapuščajo ono navlako, iz katere polagoma nastane biserna skorja. Taki biseri se lahko delajo tudi umetnim potom. Od enega stebra se lahko dobi do osem takih biserov.

r Da bi jo spreobrnil... Pred rišemburškim sodiščem se je nedavno vršila razprava zoper trgovskega potnika Augusta Lasta, ki je obtožen, da je vili svoji ženi v obraz neko tekočino, vsled česar je oslepela. Obtoženčeva žena je bila v neki gostilni za natakario in je svojega moža in družino zanemarjala. Da bi jo odvrnil od tega življenja in zopet priklenil k družini, je šel mož k njej in jo lepo prosil, naj se vrne. Žena mu je vse prošnje odbila. Ko je mož videl, da nič ne pomaga, ji je vili v obraz pripravljeno tekočino, da bi ji, kakor sam pravi, skazil obraz in jo tako prisilil, da opusti svoje sedanje življenje, ki jo brezdomno vodi v prepad. Sodniki so upoštevali njegov dober namen in mu prisodili zelo milo kazen. Tudi žena se je spokorila in vrnila k svojemu možu, ki je sedaj vesel, da jo je na tako radikalni način ozdravil.

r Podjetne ženske. Med najpodjetnejše ženske se brezdomno lahko prišteva 75letna Londončanka Rebeka Williams, ki si je pred par dnevi zbrala svojega sedmega moža v osebi 51letnega starčka Friderika Signey Whalla. Njen oče je bil star 100 let in tudi ona je kljub visoki starosti še krepka in zdrava. Poročevalcem je izjavila, da ne more prenašati vdovskega življenja in da je prepričana, da ji njenih šest pokojnih mož ne bo zamerilo, da si je izbrala zopet novega tovariša v svoji zapuščeniosti. Pri tem je gladila svojih šest poročnih prstanov, ki jih nosi na rokah ter smete pogledala sedmi prstan, ki je še čisto nov.

Brzjavna poročila

FRANCOSKI ODGOVOR ANGLIJL

London, 6. novembra. Francoski odgovor je došel sinoči v angleški zunanji urad. Govori se, da pariška vlada predlaga, naj bi strokovnjaki določili, koliko bi mogla Nemčija plačati v sedanjem trenutku in v bližnji dobi, kakor je še poudarjal Poincaré v svojem govoru v Neversu. Ni pa jasno določeno, kako dolgo naj si Francija zamišlja dobo, v kateri bi bila njena plačila omejena.

Če je kako milo cenejše

od ZLATOROGA, ne more biti tako dobro! ZLATOROG se debavija v vedno enakih kakovosti in se preizkva v najfinjših sirovinah. Izkušena gospodinja zahteva radi tega vedno le ZLATOROG.

MILO!

2435

Mala oznanila.

Pohišstvo

Istinski izdelki za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi. Sicer in drug, Vetrinjska ul. 2. 2175 30-29

V večjo trgovino mešanega blaga se sprejme vajenec. Biti mora iz poštene hiše, zdrav in imeti dobro šolsko spravevalo. Hrano in stanovanje bo imel v hiši, za obliko pa morajo skrbeti roditelji. Ponudbe na upravo „Tabor“ pod „Vajenec za večjo trgovino“. 2481 2-2

Prodaja motorno kolo N. S. U. 2^{1/2} - 3 HP v dobrem stanju. Vprašati v garaži Völker, Kersnikova ulica št. 1. Istotam se prodaja magnet za stojalo motorje. 2485

Prazna soba v sredini mesta s posebnim vodom se takoj odda. Naslov v upravnistvu „Tabor“. 2488

Sprejme se hišni sluga, samec ali poročen, brez otrok. Ugodni pogoji: hrana in stanovanje poleg plača. Ponudbe na Oskrbništvo dijaškega doma v Ptuj. 2493 3-1

Staklena stena 5 m dolga, 2,5 m široka, z vratmi, na prodaj. Zinauer, Aleksandrova cesta št. 45.

Underwood pisalni stroj, najnovejši model, na prodaj. Zinauer, Aleksandrova c. 45. 2480

Prodaja en vagon orehovih hlodov. Debelina 20 do 30 cm, dolžina 140 m. Naslov pove uprava „Tabor“. 2487

Na prodaj razne knjige in znanstvena dela iz stavne stroje, kakor tudi razne druge knjige in revije. Vprašati v popoldnevih v Korošči ulici št. 45. 2490

Na prodaj: staronemška kredenca z marmornato ploščo, izvalna miza s 6 stolicami iz orehovega lesa, divan, posamezne opreme, steklenice za kuhanje stare steklenice. Vprašati popoldne Korošča ulica št. 45. 2490

Ugledna brivnica se vsem priporoča. Prvovrstna postrežba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1850

Prvovrstna čevljarska delavnica R. Monjac, Maribor, Jurčičeva ulica 9, sprejema vse vrste naročil po meri in vsakovrstna čevljarska popravila. Cene zmerno. Postrežba, sohitna. 1118

Nonadstropna hiša, nova, z lepimi kletmi, ter pravejšim vrtom v Ljubljani, se zamenja za enako v Mariboru ev. tudi prodaja. Tozadevna natančnejša pojasnila se dobe v trgovini J. Baloh, Grajski trg 3. 2285 10-7

Prva premog, oves, koruzo, opako, trgovsko opravilo, voz, sivalni stroj, avto prodaja Andrej Oset, Aleksandrova cesta št. 57, telefon 88. 2408 7

Prodaja hiše s sadnim vrtom in dvema oroloma zemljišča na periferiji mesta za Din 87.800. Poizvedbe v pisarni K. Treha, Slovenska ulica 2. 2481 2-2

Posedstvo 20 orolov zemlje, 1^{1/2} orolov vinograda, 4 orole sadnega vrta, 4 orole gozda, ostale njive in travniki, stanovanjska hiša in gospodarsko poslopje v dobrem stanu, ceno na prodaj. Naslov v upravi „Tabor“. 2477 2-2

Item svetel lokal za delavnico, najmanj 60 m² velik, v Mariboru ali okolici. Ponudbe na „Lebin“ Hato. 2475 2-2

Prodaja se po zelo nizki ceni kolo s pomožnim motorjem D. K. W. 1/4 HP. Oboje je v zelo dobrem stanu. Naslov pove uprava. 2470 2-2

Spa smetna preproga, 2x3, po ceni na prodaj. Ogledati od 13.-14. ure Trubarjeva ul. št. 5, Krtovina (mestni park). 2462 3-3

Pečka s cevmi vred pod ugodnimi pogoji na prodaj. Vprašati in ogleda se v trgovini Maribor, Vrbanova ulica 12.

Perilo za pranje se vzame na dom po znižani ceni. Vprašati pri Mariji Skrbine, Strossmayerjeva ulica 3.

Zamenjava stanovanja. Stanovanje, obstoječe iz sobe in kuhinje, parket, električna razsvetljava, prtiljice, sredini mesta, se zamenja s stanovanjem z dvema sobama in kuhinjo. Vprašati: Sodna ulica št. 25. vrata 2.

Rajko Zotter
kroječ
Maribor, Dravska ul. 10.

se priporoča cenjenemu občinstvu v izdelavo zimskih sukenj, raglanov, površnikov ter raznovrstnih oblek po največji moči ter najnižji ceni. 2486 10-1

Posteljno perje
in
puh

se dobiva pri
Franjo Majer, Maribor
Glavni trg 9. 1346

Vsako količino prvovrstnega svetl. premoga
se dobi v trgovini za drva in premog v Frančiškanski ulici št. 11.

A. VICEL
Maribor, Glavni trg 5

trgovina s hišnimi potrebščinami, emaljirano, pločevinasto in ulito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robno. Na drobno 1386

P U H
in
perje

po niskih cenah vedno v zalogi pri trdih
K. Worsche, Maribor
Gospodarska ulica 10

Pristopajte k Jugoslovski Matici.

Pristopajte k Jugoslovski Matici.

Pristopajte k Jugoslovski Matici.

Pristopajte k Jugoslovski Matici.

Iskrene čestitke k imendani našemu gospodu šefu

Bogumišu Šlachta

pošiljajo

Uslužbeni

„Grajske kleti.“

Prvorazrednu strojopisačicu

te perfektnu hrvatsku i njemačku stenografkinju sa potpunim znanjem tih jezika, traži uz dobru plaću veliko industrijsko poduzeće u Zagrebu. Ponude na: Poštanski pretinac 41 Glavna pošta Zagreb. 2494

Najboljše in najcenejše

pa tudi najlepše blago za obleke, kakor sukno, hlače, volneno blago, plevina, cafir, šifon, platno, izgotovljene obleke, srajce, predpasniki, nogavice, robci, odeje itd. se dobi prvovrstno pri

I. N. Šoštarich, Maribor
Aleksandrova cesta št. 13. 2477

Velika zaloga
cementa, traverz, železa in dr.
po ugodnih cenah. 2576
Pinter & Lenard, Maribor,
Aleksandrova cesta.

Na debelo! Vrvana in trgovina s konopnino
Ivan N. Adamič, Vetrinjska ul. 20
Izdeluje vrvi za stavbe, zvonove i. t. d., mlinske obrti, motvoz in vse vrvarske stroke spadajoče predmete. 2483
V zalogi žima, afrique, trž. bičevniki
Na drobno!

Na drobno! Na debelo!

Izšel je ročni
Zemljevid slov. ozemlja

v merilu 1:600.000, priredil ravnatelj učiteljskega Matija Pirč, risal učitelj Slavoj Dimnik, tisk, litografija in založba Mariborske tiskarne d. d. Maribor. Zemljevid je izvršen v štirih barvah in obsega vse ozemlje, na katerem bivajo Slovenci, ter je namenjen predvsem šolski mladini. Cena Din 10. V kratkem bo izšel isti zemljevid izdelan v osmih barvah. Naročuje se pri

Mariborski tiskarni d. d.

Naznanjava cenj. občinstvu, da sva premestila svojo

čevljarsko obrt
iz Aleksandrove ceste 42 na vogal iste hiše, Meljska cesta št. 1.
Ertl in drug.

2484

Na debelo! Spago, vrvi, gurte, dreto, biče, čevljarske potrebščine, krema in vazelino za čevlje, sukanec, pavolo, okras za rakve, drobnarije in parfumerije nudi najceneje
Drago Rosina, Maribor,
Na drobno! Vetrinjska ulica 26. 2492

Odvetnik
Dr. RIHARD FANINGER
sporoča uljudno, da je sporazumno z dediči prevzel odvetniško pisarno blagopokojnega gosp. dr. Vladimira Seruec-a, odvetnika v Mariboru, Sodna ul. 14. 8-8 2394

Zimsko perilo
2185

ter različno modno in galanterijsko blago nudi najceneje v veliki izbiri Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
ANGLEŠKI VELOURJI ZA PLAŠČE
v vseh barvah došli.
MASTEK & KARNIČNIK
Glavni trg. 2474 3-2
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Vse vrste perila za gospode in dame, kakor

srajce, hlače, pyjame, opreme za nove, otroško
Ljudmila Lackner
MARIBOR. Koroška cesta št. 31.

Naročam DNEVNIK „TABOR“

Ime: _____
pošta: _____
kraj: _____
pošta: _____
Priložite poštno položnico, da pošljem naročnino
V _____, dne _____ 1923.

lastnoročni podpis.
Izreži in nalepi na dopisnico, katero naslovi „TABOR“, Maribor.